

Osszedőlt egy uccasor Lyonban - Halottak tömege a romok alatt

A leépítés rémé

Hetek, hónapok óta kergetik egymást a lapokban a tisztviselők leépítéséről szóló rémhírek. Egyszer a belügyminiszter, máskor a pénzügyminiszter, azután a vasútigazgató fenyeget és végül mindenki, akinek eszköze és módja van rá, hogy megősszon állásától egy csomó tisztviselőt.

Nincs szándékunkban elítélni azt a törekvést, ahova a leépítés céloz. Alig van ország Európában, melynek anyagi helyzete jobban rá volna szorulva a takarékosagra, mint Romániára. Az államnak külföldi kölcsönre lenne szüksége, amiknek osztogatásában azonban felfette szűkmarkú az idegen pénzpiac. Az adóterhek agyonnyomják a súlyos gazdasági viszonyokkal egyébként is nehezen küzdő polgárt. Az adókat tehát emelni nem lehet. Valóban nincs más mód az államháztartás egyensúlyának fenntartására, mint a takarékosággal párosult józan gazdálkodás.

Ez utóbbi azonban nem merül ki azzal, hogy elveszti munkahelyét, iróasztalát egy sereg alkalmazott és tisztviselő. A józan gazdálkodás fog találni ezeken kívül még sok olyan momentumot, ahol a helyes ökonomia bevezetése majdnem annyi bevételnövelést jelent az államkasszára, mint amennyi megtakarítást hoz a tisztviselői kar tervezett leépítése. Nem kívánunk itt kitérni azokra az államkasszára szánt milliókra, amik oda soha el nem jutnak, mert ezek fejtegetésére egy újságicikk keretében alig volna hely. Maradjunk tehát csak annál a témánál, amit e cikk főle írtunk.

Az állam elsőrendű érdeke, hogy a tisztviselői kar, mely az ország gépezetét irányítja, amely a polgárság ezer ügyes-bajos dolgát intézi: bizonyos lelki nyugalommal üljön dolgozóasztalá mellett. A fizikailag és szellemileg elgyötört munkaerő nem végezheti dolgát azzal az energiával és eredménnyel, amit a köz érdeke megkíván. Azt hisszük, hogy ennek igazságát nem akarják elvitatni az élet és halál felett rendelkező miniszter urak. Már pedig hogy kívánhatunk tökéletes, egész munkát attól a közhivatalnoktól, aki nap, mint nap olvassa a Bucuresi felől jövő fenyegetések záporát: Leépíttek! Leépíttek!

A tisztviselő-családok ezrei aggodalom között várják haza naponta a hivatalban görnyedő családját: vajjon mikor hazerőn szerény ebédjéhez, nem hozza-e magával a leépítésről szóló halálos ítéletet? Feleségek, gyermekek tízezreinek ad mindennapi témát, hogy mi lesz azután? El lehet-e helyezkedni valahol, ha mindenfelé leépítenek? Ki keresi meg a száraz kenyeret?

Súlyos betegség, nehéz operáció az, amit a leépítés jelent. Rossz és hideg szívű orvos lenne azonban az olyan operatőr, aki heteken, hónapokon át czekekkel a szavakkal keresné fel betegét: Le fogom vágni a lábadat! Le fogom vágni a karodat! Vagy talán inkább kimetszem a vesédet! Ha a páciens ezekben a fenyegetésekbe so hal bele, akkor, má kibírja az operációt is.

Ilyenformán hangulat tölti el ma a közlisztviselői kart. Ha vannak rá idegei, hogy el tudja viselni a mindennap olvasható fenyegetéseket, rémitgetéseket, ijesztgetéseket: akkor vajlag csak elbirja majd a leépítést is.

Legyen már vége. Építsenek le, akit akarnak. Csak ne, fenyegetésnek, ne gyötörjenek a bizonytalanság kínzóeszközeivel ezer meg ezer családot. És ne csinálják a közhivatalnokból a siralomházakat!

Senior

A parlament véglegesen rendezzi az összes állampolgársági ügyeket

Pop C. István ismét elnöke lesz a parlamentnek — A liberális párt visszatér a parlamentbe — A király feltétlenül létre hozza a pártközi békét — Lupu is átvette a király levelét

Az egyes politikai pártokat még mindig a parlament készülő ülészaka tartja izgalomban. A törvényhozó testület egy igen aktuális kérdéssel, az állampolgársági törvény revíziójával kezdi meg őszi ülészesését. A javaslatot, amely hivatva lesz az összes függőben levő állampolgársági ügyeket elintézni, Junian igazságügyminiszter terjeszti a ház elé. Az uralkodó beavatkozása a politikai pártok viszolyába, máris eredménnyel járt, amennyiben a liberálisok már bejelentették, hogy engedve az uralkodó óhajának, ismét elfoglalják helyüket a parlamentben. A főváros politikai életéből ma a következő jelentések érkeztek:

A kormány ma este minisztertanácsot tartott Mironescu elnöke alatt. Madgearu referált arról, hogy a jövő évben Genfben nemzetközi vámkonferencia kezdődik, amelyen Románia megbízásából Manolescu miniszter jelenik meg, aki holnap utazik Genfbe. A minisztertanács megállapította a trónbeszéd végleges szövegét, amelyet holnap a király elé terjesztene aláírás végett.

A minisztertanács után Junian kijelentette az újságíróknak, hogy az igazságügyi reszort a parlament elé terjeszti az állampolgar-

ságról szóló törvényjavaslatot, amely véglegesen rendezi az összes függő állampolgársági ügyeket.

Ugyancsak ő terjeszti a parlament elé a kamatszóra letöréséről szóló, valamint a bírói eljárások és a semmitűzők reorganizálásáról szóló törvényjavaslatokat. Manolescu a hazafipar támogatásáról szóló törvényjavaslatnál szerepel, míg Mihalache belügyminiszter betereszti a községek és vármegyék pénzügyeiről készített törvény, valamint a községi és közigazgatási törvények módosításáról szóló törvényjavaslatokat. Végül Pop Ghita közoktatási államtitkár a főiskolai oktatásról és a szakoktatási törvény módosításáról elkészült törvénytervezeteket terjeszti be.

A kormány a mai minisztertanácscon foglalkozott még a parlament új elnökének kérdésével. Értesülésünk szerint a szenátus elnöke újból Bradu, míg a kamarác ismét Pop C. István lesz. Aelnökök lesznek Erdély részéről Sarban és Coltor, míg a régi királyság részéről B. Ioanitescu és Anghelescu. Egy aelnök fogja valószínűleg Bessarabiát reprezentálni és nincs kizárva, hogy az ellenzék egyik tagját is aelnökké fogják választani.

A király minden áron békét akar a pártok között

Tegnap liberális körökben arról beszéltek, hogy Duca még a liberális-párt pénteki értekezlete előtt nyilatkozik a sajtónak, amelyben bejelenti, hogy

a liberális-párt visszatér a parlamentbe.

Ez az eszme a liberális-párt vezetőinek, Bratianu Vintila lakásán tartott értekezletén került fel, mert az udvarmester által átnyújtott királyi levél tartalmából arra lehet következtetni, hogy a pártközi béke elodázása esetén a király más lépéseket fog tenni és ezek a lépések egyes politikai pártok léte ellen irányulhatnak.

Ugyancsak hivatalos jelentés szerint Dumitrescu, a király magántitkára, tegnap átnyújtotta a király levelét dr. Lupu-nak is, amelyben az uralkodó a politikust felszólítja,

hogy térjen vissza a parlamentbe. Lupu dr. kijelentette, hogy kétségtelenül enged az uralkodó felszólításának és mint a parlament múlt évi ülészakán, ezidén is résztvesz a törvényhozás munkájában. Averescunak és Gogának minden valószínűség szerint Negulescu fogja átnyújtani a király levelét. A néppárt szintén pénteki vezetőségi ülésén határozza el a liberális-párthoz hasonlóan a parlamentbe való visszatérését s a korona feltételén támogatását.

Anghelescu belügyi államtitkár minden valószínűség szerint hétfőn nyújtja be lemondását. Helyébe Calinescu, Crisan, B. Ioanitescu és Vasile Potarca neveit emlegetik. Valószínű, hogy nagy harc lesz ennek a fontos állásnak a betöltése körül.

Fegyverkezésről tárgyalnak a leszerelési

Ahogyan a békét előkészítik Genfben. — A német delegátus beszéde a fegyverkezésről — „Érthetetlen értekezleten egy olyan egyezmény, amely egyetlen ágyu és tank működését sem szünteti meg“

Genfben jelentik: A leszerelési értekezletet előkészítő bizottság ma semmivel sem jutott előbbre. Bernsdorf gróf német delegátus a mai ülésen ismét leszögezte a német álláspontot a leszerelés kérdésében és kijelentette, hogy a vita eddigi folyamán csupán a technikai érdekeket tartották szem előtt. Hivatkozott arra, hogy a leszerelésnek erkölcsi, történelmi és politikai oldalai is vannak. Erkölcsi szempontból a gróf hivatkozott arra a körülményre, hogy az összes államok kötelezték magukat a leszerelésre és amennyiben egy rossz leszerelési egyezmény jönne létre, úgy az semmivel sem javítaná meg az európai viszonyokat.

— A fegyverkezés — állapította meg a német delegátus — nem minden államban folyik egyformán. A népek nem tudták megérteni, ha egy olyan egyezményt fogadna el a leszerelési konferencia, amely egyetlen ágyu vagy tank működését sem szüntetné meg.

Bernsdorf gróf után Massigli francia delegátus tartott beszédet és szintén sikraszállt a fegyverkezés egyenlővételével mellett. Hangoztatta annak fontosságát, hogy a leszerelési konferenciát mielőbb összehívják és befejezésül közölte, hogy fenntartja magának a jogot arra, hogy a vita későbbi folyamán válaszoljon a német delegátus egyes kijelentéseire.

Hetekig tart Nemes Marcell hagyatékának felbecsülése

Állítólag hat millió pengő terheli a hagyatékot — Egrý Aurél dr. magyar felsőházi tag nyilatkozata

Budapestről jelentik: Nemes Marcell halálával kapcsolatban az Aradi Közlöny részletesen foglalkozott a nagy magyar műgyűjtő személyével. Nemes Marcell hagyatékáról az utóbbi napokban ellentétes hírek kerültek forgalomba. A végrendelet felbontása után az volt a felfogás, hogy a hagyaték igen nagy értéket jelent a magyar kultúra számára, de nemsokára olyan hírek terjedtek el, hogy a hagyatékot terheli adósságok teljesen fölémészti annak értékét és így tulajdonképpen azokra a kulturális célokra, amelyeket az elhunyt nagy műgyűjtő végrendeletében megjelölt, nem fog maradni semmi.

Ezekre a hírekre vonatkozólag az Aradi Közlöny tudósítója kérdést intézett dr. Egrý Aurél felsőházi taghoz, a hagyaték kuratóriumának tagjához, aki a következőkben nyilatkozott:

— A hagyaték leltározása még heteket fog igénybe venni és csak azután kezdődhetik

még az összeirt műtárgyak szakértői felbecsülése. Eddig még intern becslés sem készült el, de azért bizonyosra lehet venni, hogy a tiszta hagyaték jelentős összegű lesz. Bizonyos, hogy az örökséget adósságok terhelik, azonban az érdekelt intézetek a legmesszebbmenő előzékenységet tanúsítják. Aukciók rendezésére a mostani idők amugy sem alkalmasak és ezekre majd csak a tavaszi hónapokban kerülhet sor. Addig megtéríthetik a leltárba vett műtárgyak szakértők által való felbecsülése és az aukciók előkészítése.

Körülbelül ugyanígy nyilatkozott Petrovics Elek, a Szépművészeti Múzeum nagytekintélyű igazgatója is, aki szintén tagja a hagyatéki kuratóriumnak. Hír szerint a Nemes Marcell-tele örökséget körülbelül hatmillió pengő adósság terheli. A hitelezők legnagyobb részét előkelő német pénzintézetek, amelyek a legnagyobb előzékenységgel háritanak el minden akadályt a hagyatéki eljárás sima lebonyolítása elől.

Anglia és Franciaország irányítja az orosz Moszkva aggodalma — Az angol vezérkar bizalmi-ellenforradalmi mozgalmat

embere az ellenforradalom élén — A világ legnagyobb kémje is belekeveredett a moszkvai afférba — 1800 vádlott a nagy perben

Moszkvából jelentik: Az „Iparospárt” szervezetéhez tartozó külföldi állampolgárok letartóztatása az egész világon nagy feltűnést váltott ki. A letartóztatottak állítólag bevallották, hogy

az ellenforradalmi mozgalom élén a világ-háborúból jólismert angol kémkirály, Lawrence áll.

aki mint az angol vezérkar bizalmi embere irányítja ezt a mozgalmat. Orosz vélemény szerint a bünper tárgyalása be fogja bizonyítani, hogy a letartóztatott külföldi kémek nemcsak egy politikai szervezet tagjai voltak. Az összeküvés vezetése francia katonai körök kezében volt, s két Moszkvában levő összekötő tiszt tartotta fenn a kapcsolatot Moszkva és Páris között. Ennek a mozgalomnak az volt a célja, hogy Lukowsky generális és Miljukov volt miniszter vezetésével kormányt alakítsanak és megbuktatják a szovjetrendszert.

Párisból jelentik: Ama moszkvai lapjelentésekkel szemben, hogy a francia kormány intervenció mozgalomra készült Szovjetország-

szágban, kijelentette Poincaré, hogy ezek a hírek nem egyebek hülye kitalálásoknál, miután a francia kormánytól teljesen távol áll egy szovjetellenes akció. Miller generális, aki Kutjepow tábornok utóda, szintén nyilatkozott és kijelentette, hogy a moszkvai leleplezések durva hazugságok. Mindenesetre 60.000 harcot ért járt orosz katona van külföldön, akik bármikor hajlandók volnának Stalin uralmát megbuktatni.

Moszkvából jelentik: Az a nagy szabotázsper, amelyet a moszkvai főállamügyész most készít elő azok ellen az intellektuellek ellen, akiket az ötéves terv meggyújtásával vádolnak, egyike lesz a világ legnagyobb monstre-pöreinek. Összesen 1800 személy ellen emeltek vádat, akik valamennyien vizsgálati fogságban vannak. A vádirat még sokkal terjedelmesebb, mint az ismeretes Schachtly-pörben. A vádirat indokolása részletesen előadja, hogy a vádlottak külföldi emigránszervezetekkel, különösen volt orosz ipari vállalatok tulajdonosaival álltak összeköttetésben. Azt állítja továbbá a vádirat, hogy Poincaré volt francia miniszterelnök

szintén részes az összeküvésben és a vádlottakat pénzügyileg támogatja.

Az összeküvők bizottságának élén Leanne tábornok állott, tagjai voltak továbbá a francia, angol, lengyel és román vezérkar tisztjei. Az Oroszországgal szomszédos államok hadseregéből álló csapatoknak már az idei nyáron be kellett volna vonulniuk Oroszországba. Churchill is megnevezi a vádirat, mint aki szintén segítette az ellenforradalmárokat. A nagyszabású tervek szerint Ukrajnában ütköző államot akartak létesíteni, amelynek francia, lengyel közgazgatás alatt önállóságot adtak volna.

Az aradi törvényszék felmentett egy betöréssel vádolt seprősi gazdát

Czárán Géza földbirtokos és a többi tanúk a vádlott mellett vallottak. — Állítólag a csendőrség erőszakolta ki a vádlottból a beismerő vallomást.

Néhány hónappal ezelőtt vakmerő betörést követtek el Czárán Géza földbirtokos seprősi birtokán. Ismeretlen tettesek éjszakának idején feltörték az uradalom pincéjét és onnan nagymennyiségű pálinkát loptak el. A betörésről csak reggel értesítették a csendőrséget, amely nyomban bevezette a vizsgálatot a tettesek kézrekerítésére. A csendőrség kihallgatta a földbirtokos személyzetét, ezek azonban egytől-egyig olyan emberek, akikhez még a gyanu árnyéka sem férhetett. A csendőrség Szakács Pál seprősi gazdát keverte a betörés gyanujába. Szakács Páltól a csendőrség beismerő vallomást vett ki, amelynek alapján az aradi törvényszék Popescu-tanácsa főtanácsalásra tüzte ki az ügyet.

A mai főtanácsaláson Szakács tagadta a terhére rótt bűncselekményt és azzal védekezett, hogy a seprősi csendőrség erőszakoskodására írta alá a jegyzőkönyvet, amelyben magára vállalta a betörést.

A bíróság ezután kihallgatta Czárán Géza földbirtokost, aki elmondta, hogy a vádlottat abszolút megbízható embernek ismeri és a csendőrség egy egész éjszakai vallatás után erőszakolta ki Szakácsból a beismerő vallomást, úgy, hogy neki személyesen kellett közbelépni, hogy Szakács Pált bocsássák szabadon.

A bíróság a továbbiak során kihallgatta Czárán Géza földbirtokos személyzetét, akik egyhangzóan a vádlott mellett vallottak. Miután a csendőrségi terhelő jegyzőkönyvön kívül egyéb bizonyíték nem volt és maga a károsult földbirtokos sem kérte a vádlott megbüntetését, Mandru Miklós ügyész eljuttatta a vádat, mire a törvényszék vád hiányában az eljárást megszüntette.

X. Pius pápa, I. Ferenc József és a világháború

Bécsből jelentik: A „Nene Zürcher Nachrichten”. Németsváji katolikus napilapja igen érdekes leleplezéseket közöl X. Pius pápa és I. Ferenc József tárgyalásairól a világháború kitérő idejében. Eszerint X. Pius pápa már évekkel megelőzőleg előrelátta a világháborút és amikor Szerajevóban meggyilkolták Ferenc Ferdinánd trónörökösét, sajátkezű levelet írt Ferenc Józsefnek, amelyben „atyai jószággal és bírói szigorral intette, hogy életének utolsó napjait ne tisztátalanítsa meg egész Európa vérével”.

A svájci lap szerint ezt a levelet Scapinelli pápai nuncius nyújtotta át személyesen. Ferenc József azonban a pápa levelét ép úgy válasz nélkül hagyta, mint előzőleg Merry del Val kardinálisnak a pápa meghagyására és fogalmazásában elküldött sürgönyét,

Erre a pápa magához hívatta Ausztria-Magyarország vatikáni követét és előtte azon reményének adott kifejezést, hogy a bécsi kormány nem fog világháborút provokálni. A követ igen bátortalanul és határozatlanul felelt és láthatólag nagy zavarban volt. Ezután X. Pius pápa megbízta a bécsi nunciust, hogy közölje szóbelileg a pápa figyelmeztetését Ferenc Józseffel. A nuncius egy egész napon át várakozott a császár előszobájában, azonban Ferenc József nem fogadta,

Ettől kezdve állítólag az osztrák posta elsüllyesztette a nuncius összes táviratait a Vatikánhoz. — Amikor a háború kitérője után a vatikáni osztrák-magyar követ megjelent a pápánál, hogy áldását kérje az uralkodóra és Ausztriára, a Szent-Atya így válaszolt:

— Mondja meg a császárnak, hogy nem áldhatom meg sem a háborút, sem azokat, akik akarták. Én a békét részesítem áldásban. Nem tehetek mást, minthogy imádkozom, hogy az Isten bocsásson meg császáriának.

A „Schönere Zukunft” című bécsi katolikus folyóirat részletesen foglalkozik a svájci katolikus napilap cikkével és azt misztifikációnak minősíti. Tény az, hogy X. Pius pápa kezdetben lehetőség szerint békés magatartást ajánlott. Ezzel szemben tény az is, hogy amikor a monarchia vatikáni követe a pápának és Merry del Val bíbornok-államtitkárnak megmutatta a Szerbiára vonatkozó aktagyűjteményt, a Vatikán minden további intervencióval felhagyott. Ellenkezőleg, úgy a pápa, mint Merry del Val kardinális jogosnak vélték Szerbia megfenyítését.

Erre vonatkozólag egyébként az archívumokban akták is találhatóak, így például Ritter dr. vatikáni hajor követ 1914 július 24-én kelt sürgönye, amely közli, hogy Merry del Val bíbornok szerint csupán Ausztria-Magyarország szilárdsága és merevsége révén lehet Szerbia állandó, halhatlan provokációt és a Szerbia láta mögött álló Oroszország fenyegetéseit feltartóztatni, ezzel

szemben Ausztria-Magyarország ismételt meghátrálása csupán fokozná ennek a két hatalomnak támadási kedvét. Hasonló jelentést küldött Bécsbe Pálffy gróf vatikáni osztrák-magyar ügyvivő.

Merry del Val kardinális a vatikáni osztrák-magyar követ jelentése szerint a következőket mondta: „Kár, hogy Szerbiát a monarchia már nem sokkal előbb intette rendre”.

Ugyancsak a vatikáni osztrák-magyar követ a következő jelentést küldte Bécsbe:

„Az utolsó években Őszentsége ismételtet kifejezte sajnálkozását, hogy az osztrák-magyar monarchia elmulasztotta a dunamenti szeszélyes szomszédját megfenyíteni. A pápa és a Vatikán Szerbiában a monarchia halálos betegségét látják”.

A „Schönere Zukunft” diplomata-cikkírója összefoglalólag rosszakaratu kitalálásnak minősíti a svájci lap cikkét és közli, hogy a bécsi kormány mindössze egy ízben viselkedett rezerváltan Valfré di Bonzo pápai nunciusa szemében. Ez az olaszok katasztrófális karfreiti veresége után történt. Ekkor a nuncius megjelent a Bahhausplatzon, közölte azt, hogy Olaszországot forradalom fenyegeti és nyilatkozatot kért arra vonatkozóan, hogy Ausztria-Magyarország Olaszország veresége esetén átengedi Olaszországnak azokat a területeket, amelyeket annak idején a semlegesség fentartása érdekében ajánlott fel. Érthető, hogy erre az intervencióra a pápai nuncius udvarias, de kitérő választ kapott.

Szörnyű katasztrófa történt ma éjszaka Lyonban

Összedőlt egy uccasor és a romok az emberek tömegét temették maguk alá

Kétszázra becsülhető a halottak száma — Borzalmas pánik az éjszakában — 19 tűzoltó és négy rendőr is eltűnt a romok között — Jelenlét a katasztrófa okáról — Ma délig száz halottat húztak ki a romok közül — Csaknem minden család gyászol a menekültek között

Lyonból jelentik: Borzalmas katasztrófa történt izgalomban Lyon lakosságát. Az elmúlt éjszaka földcsuszamlás következtében a városnak önegyedében számos ház összedőlt. Az első katasztrófa egy többszázéves házban történt, amely hatalmas robajjal összedőlt és maga alá temette lakóit. Ezt a szerencsétlenséget hamarosan követte a többi; egymás után dőltek romba a régi házak és maguk alá temették az áldozatok nagyszámát. A lakosság körében óriási pánik tört ki.

halálra rémült asszonyok és férfiak rohantak végig éjszakai öliózetben az uccán, segítségért sikoltozva.

A templomok tornyán megkondultak a harangok és valósággal kísérteties látványt nyújtottak a rémülten sikoltozó emberek.

Nyomban nagyobb számu tűzoltó és rendőrcsapat vonult ki a katasztrófa helyszínére és megkezdtek a romok eltakarítását. A munkájuk azonban nagyon lassan haladt előre. A mentési munkálatok közben újabb házbeomlások történtek.

amelyeknek következtében 19 tűzoltó és 7 rendőr az épületek romjai alá került.

A város önegyede dombon fekszik és a rendőrség nyomban intézkedett a negyed teljes körülrészes ügyében. A házakat kiürítették és lakóikat más városrészekben helyezték el. A mentési munkálatok gyorsítása végett több század katonaság érkezett a helyszínre.

A megrendítő lyoni katasztrófáról kiugrázóan a következő jelentés érkezett:

A házak romjai alól

ma délig körülbelül száz halottat húztak ki.

Az első beomlás — mint megállapítást nyert — a *Petit Versailles* nevű szállodánál történt éjszaka egy óra után. A beomlás földcsuszamlás következtében keletkezett, amelynek oka viszont a sok esőtől felázott talaj volt. A mentő-

Romain Rolland levele a könyvek elkobzásáról

„A szellem szabad érvényesítésének megakadályozása az elméleti állapot gyöngeségére vall” — Ahol elkobozták a nagy író Beethovenről írt munkáját

Budapestről jelentik: Az elmúlt hónapban Romain Rolland és ötven írótársát tiltakozó levéllet intézték Magyarországhoz, amelyben sérelmezt, hogy Magyarország Emil Glaeser egyik könyvétől megvonta a postai szállítási jogát. Térey Kuthy Sándor, aki levelezésben áll Romain Rollanddal, felhívta a világhírű író, hogy ha író érdekében fel tudja emelni szavát, úgy ne csak egy német író érdekében tegye azt meg, hanem gondoljon a magyar írókra is, akiknek munkáját az utódállamokban nem engedik terjeszteni. A levélben felemlíti, hogy amikor egy ízben népszövetségi ügyben Csehszlovákiába utazott, a határállomáson elkobozták Romain Rollandnak Beethovenről írt munkáját.

Romain Rolland csakhamar válaszolt a levélre. A válasz a következő:

— Uram! Az Ön tiltakozásával együtt én is felelem szavam a magyar gondolat érdekében. A szellem szabad érvényesítésének ilyen módon való megakadályozása elméleti gyöngeségre vall. Nem hiszem, hogy az utódállamok büszke népei ne tiltakoznának ez ellen, hiszen ez rájuk nézve sérelmesebb, mint a magyarokra nézve. Öszinte tisztelettel: Romain Rolland.

csapatok kikerzése után egy egész uccasor dőlt össze. Az álmából felriasztott lakosság kétségbeesetten szaladt az uccára, egyesek hálóingben, mások paplanba vagy lepedőbe btrkölözve és először a székesegyházba menekült. Itt letérdeltek az emberek és segítségért könyörögtek Istenhez. Mialatt a tömeg a székesegyházban tartózkodott, a lehulló téglák valósággal elbarrikádozták a templom ajtajait. Még most sem lehet megállapítani, mennyi áldozata van a katasztrófának.

hózzávetőleges becslés szerint azonban

Egy menekült elbeszélése a borzalmas éjszakáról

A katasztrófális földcsuszamlásról a késő esti órákban még a következőket jelentik: A lyoni dombról a föld több oldalról zuhant a völgybe. A földtömeg ugyszólván teljesen betemelte a domb tövében fekvő kórházát.

Több, mint huszezer köbméter föld mozdult ki helyéből.

Több ház kétféredpedt, a házak épségben maradt fele csonkán mered az ég felé. Az egyik megmentett lakó a hírlapírónak a következőket mondotta a katasztrófáról:

— Éjjel után heves földrengést éreztem. Az első pillanatban azt hittem, hogy földrengésről van szó. Minthogy ezután teljes nyugalom volt,

Valódi orosz márkájú
hócipók
„MERKUR” cipőüzletben
kaphatók.

150—200 lesz a halottak és körülbelül kétszerannyi a sebesültek száma.

A mentési munkálatok még folynak és a romok alól kétségbeesett jajgatás és segélyhívások hangzanak. A magyar nyelvű katasztrófa folytán majdnem az egész negyed romokban hever. A romok 300 méter hosszú és 70 méter széles területet töltenek be. Megállapítást nyert, hogy gyors egymásutánban öt földcsuszamlás történt.

A megmenekültek körében a legnagyobb kétségbeesés uralkodik. *Alig van család, amely el ne vesztette volna egy hozzátartozóját, ezenkívül pedig sokiak teljes vagyonát tette tönkre a szerencsétlenség, amelynek híre általános megröbbenést keltett egész Franciaországban. Az ország egyes részeiben máris megindultak a gyűjtések a katasztrófa áldozatainak felségélyezésére.*

visszatértem ügyembe. Néhány perc múlva azonban újabb heves lökést éreztem. A földrengés ekkor sodorta el a ház egyik felét.

A romok alól eddig százötven halottat húztak ki. Hat ember élve került ki a romok alól. A későbbben bedőlt házak lakosságát sikerült kimenteni. A mentési szolgálatakat végző rendőrök és tűzoltók közül többen eltűntek. Biztosra veszik, hogy szerencsétlenség érte őket. Az áldozatok számát még mindig nem lehet pontosan megállapítani. Délben egy katonai repülőgép madártávlatról felvételeket akart készíteni a katasztrófa színhelyéről, a repülőgép azonban motorhiba következtében a Saone-folyóba zuhant.

Károly király ünnepélyes fogadtatása Karánsebesen

Bocu Sever tartományi kormányzó az uralkodó

elő utazott — Az Astra kultúregyesület diszülése — Az ülést Goldis László látolléte miatt Balan metropolita nyitotta meg — A király megleghangu beszéde — Egy kedves incidens — Az uralkodót külön asztalhoz akarták ültetni a banketten

Karánsebesről jelenti tudósítónk: A király személyvonata délelőtt 10 óra 45 perckor robogott be a vasuti állomásra. A felséges vendég látogatásának alkalmára az egész várost fellobogózták és a vidékről is igen sokan jöttek be a városba. A feldisített állomáson az előkelőségek egész serege várta az uralkodó érkezését. Bocu Sever bánági tartományi kormányzó Orsováig utazott a király vonata elé. Amikor a vonat az állomásra berobogott, a katonai zenekar a Himnuszt játszotta. Öfelsége könnyedén ugrott le szalonkocsijából és kísérete követte. A pályaudvaron a várakozók csoportjában ott volt Balan dr. nagyszabem metropolita, dr. Balescu karánsebesi püspök, Comsa Gy. Gergely dr. aradi püspök, Pacha Agoston dr. és Fiedler római katolikus püspökök, Nicolescu dr. lugosi görög kath. püspök és a felekezetek többi képviselői, Bolcanu dr. temesvári prefektus, Balta Coriolán temesvári főpolgármester, Miorescu kormányzósági vezetőtitkár, Constantinescu tábornok, divízióparancsnok, Domaniantiu karánsebesi polgármester, Goga Octavian és Lupas volt miniszter is.

Öfelségét megérkezése után Bocu Sever kormányzó üdvözölte elsőnek, majd Constantinescu generális tett jelentést az uralkodónak, azután pedig Domaniantiu nyújtott feléje sőt és kenyeret. A király elhaladt a tisztek sorfala előtt és megtekintette a kivonult diszszázadot. A katonaság hatalmas hurra kiáltásokkal fogadta az uralkodót. Majd a kormányzó bemutatatta a királynak a megjelent előkelősé-

geket. Ezután hatalmas ováció közepette bevonult kíséretével a városba, a katedrálisba, melynek kapujában Balan metropolita vezetésével a főpapok fogadták öfelségét. Az ünnepi mise után a király az Astra-közgyűlésére ment, melyet Balan metropolita nyitott meg, miután az egyesület elnöke, Goldis László volt miniszter még betegesen fekszik.

Az üdvözlő szavakra a király igen melegen válaszolt. Nemes egyszerűséggel, igen szép gondolatokat mondott el a kultúra jelentőségéről. Majd az Astra céljairól és feladatáról emlékezett meg. A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után Bocu Sever kormányzó szólalt fel. Körülbelül három órakor ért véget a diszközgyűlés, ahonnan öfelsége, kíséretével a bankettre ment. Itt nagyon érdekes és a király demokratikus gondolkodására jellemző incidens történt. Az uralkodó és szűkebb környezetére részére ugyanis külön udvari asztalt akartak felállítani. Öfelsége azonban energikusan szabadkozott a dolog ellen és

kifejtette azt az öhaját, hogy amál az asztalnál kíván ülni, amely mellett a város polgárságát is ott találja.

Ezután Öfelségét a nagyterembe vezették, ahol a 300 terítékes banketten vett részt. Az első toasztott Bocu kormányzó mondta és a király ismét meleg hangon válaszolt. A bankett után megtekintette az erdészeti és vadászati kiállítást és este hét órakor szalonkocsijában elutazott Bucurestibe a felséges vendég.

„FEL PÁRISBA!” kiáltotta a tömeg a német acélsisakosok római látogatása alkalmával

Tüntető lelkesedéssel fogadták a német acélsisakosokat, Mussolini német üdvözlőbeszéde

Rómából jelentik: A német acélsisakosok római látogatása a testvériség jegyében folyt le. 26 német acélsisakos vezér először Velencét látogatta meg, majd tegnap Rómába érkezett. A németek diszgyenruhába öltözve látogatták meg az olasz Ismeretlen Katona sir-emlékét, amelyre vörös-fehér-vörös szalaggal ellátott koszorút helyeztek. Ezután az olasz hadügyminisztérium melléjük osztott tisztjei, a király névnapja alkalmából rendezett parádéhoz vezette őket. Ott díszhelyre ültették az acélsisakos vezéreket, akiket a közönség hatalmas ovációban részesített.

— Eljen a német fascizmus, — kiáltották feljükk, — majd a tömeg azt kiabálta:

— Andiamo a Parigi! (Fel Párisba.)

Mussolini fogadta az acélsisakosok Rómában tartózkodó csoportját. A csoport tagjait Scorza képviselő mutatta be a miniszterelnöknek. Dr. Heink, az acélsisakosok vezére, melegen üdvözölte Mussolinit, majd engedelmet kért, hogy németül szólhasson. Az üdvözlőbeszéd elhangzása után, Mussolini németül válaszolt. Örömeinek adott kifejezést, hogy a német acélsisakosokat olasz földön üdvözölheti és bizonyosnak tartja, hogy az acélsisakosok itáliai látogatása csak arról győzteti meg őket, hogy Olaszországban úgy a falun, mint a városokban, a lepedánsabb rend uralkodik, ellentétben azokkal a híresztelésekkel, amelyek az utóbbi időben külföldön elterjedtek. Rokonszenv hangján beszélt az acélsisakosok mozgalmáról.

Nagy takarékosági láz a kormány tagjai között

Redukálták az összes egyházak államsegélyét — A legnagyobb redukció természetesen a kisebbségi egyházaknál történt — Nagyszabású akció a kormány terve ellen. A mezőgazdasági adósságok összege alig 20 milliárd lej

Bucurestiből jelentik: A kormány tagjai szorgalmasan dolgoznak a költségvetésen és a gazdasági válság megoldását célzó törvényjavaslatokon. Mihalache földművelésügyi miniszter tegnap hosszas tanácskozásokat folytatott és e tanácskozás eredményeképp Mihalache valószínűleg kérni fogja a pénzügyminisztert, hogy engedje át a földadót a közigazgatás részére. Ez az összeg egy milliárd négyszáz milliót tesz ki és fedezné a tartományi igazgatóságok, megyék és községek közigazgatási költségeit. Hétfőre Bucurestibe rendelték a tartományi igazgatókat, amikor is azok beszámolnak jövő évi kiadási tétellekről. Amennyiben a pénzügyminiszter Mihalache kérésének eleget tesz, a földadó átveszi a közigazgatási adó jellegét és annak behajtása, valamint kezelése a közigazgatási hatóságok kezébe kerül. A pénzügyminiszter csak pénzügyi tekintetben gyakorol felügyeletet az adót illetően. Az 1400 millió lej Mihalache szerint elegendő lesz a külföldi tartozások törlesztésére is.

Mint ismeretes, a költségvetés általános redukciójával kapcsolatosan a kormány a kultusz-tárcában is jelentős csökkenéseket tervez, így az ortodox egyház államsegélyének 10 százalékkal, a görög katolikus egyháznak 20 százalékkal és a kisebbségi egyházak államsegélyének 25 százalékkal való csökkentését is elhatározta. Az érdekelt egyházak a redukció ellen nagyszabású akciót kezdték, főként az ortodox egyház, amely beadványt intézett a kultuszminiszterhez. A beadványban a görög keleti egyház rámutat arra, hogy az ortodox egyházi államsegély aránylag kisebb, mint a görög katolikus egyházé, amelynek jóval több püspöksége van a kisebb lélekszámhoz viszonyítva és a kisebbségi egyházak államsegélye is tulzolt. Az ortodox egyház Temesvárott és Máramaroszigeten újabb püspökségeket akar felállítani, ezt azonban a tervezett redukció végrehajtása esetén nem valósíthatja meg.

Valószínű, hogy úgy a görög katolikus, mint a kisebbségi egyházak hasonlóképpen nagyszabású akciót kezdenek az államsegélyek redukálása ellen.

Mihalache átiratot intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben arra kéri, hogy álljon el a költségvetési redukciókkal kapcsolatosan tervezett csendőrségi létszámszállítástól, amennyiben a csendőrség jelenlegi létszáma a közbiztonság fenntartása érdekében feltétlenül szükséges.

A költségvetés redukálásának kérdése mellett legjobban foglalkoztatja a kormányköröket a mezőgazdasági adósságok ügye. A mezőgazdasági adósságok összegére vonatkozólag eddig több kalkuláció került előtérbe, amelyek szerint

az adósságok összege 45—80 milliárdra rug.

A Banca Nationala a vele összekötetésben levő

belöldi bankoktól pontos adatokat kért a mezőgazdaság adósságainak pontos megállapítása céljából. Az összeállítás meglepő eredménnyel végződött, amennyiben kiderült, hogy a Banca Nationala és a vele összekötetésben levő belöldi bankoknak

a mezőgazdaság javára történt kihelyezéseinek összege nem tesz ki többet 9 milliárdnál.

Ha ehhez számítjuk a magánbankoknak, valamint a szövetkezetek által nyújtott kölcsönöket, megállapítható, hogy a mezőgazdasági adósságok összege semmiesetre sem lehet több 20 milliárdnál, ami a konvertálás szempontjából örvendetesen vehető latba.

Színház — Irodalom — Művészet

Az aradi városi színház műsra, Péntek: A Dreyfus-ügy. Szenzációs drámaújdonosság. Aradon először. C. bérlet. Szombat délután 4 órakor: Lila test sárga sapka, a Wladimirov Kórus felléptével, mérsékelt helyárak mellett. Este fél 9-kor: Dreyfus-ügy, Aradon másodszor. A bérletben, rendes helyárakkal. Vasárnap délután 3 órakor: Lehullott a rezgönyárfa levele... Rendes helyárak mellett, a Wladimirov Kórus felléptével. Délután 6 órakor: Alvinczy-huszárok, mérsékelt helyárakkal, a Wladimirov Kórus felléptével. Este 9 órakor: Dreyfus-ügy, Aradon harmadszor, rendes helyárakkal, B bérlet. Hétfő: Viktória, rendes helyárakkal, C bérletben.

Zola Emil, a hatalmas francia íróseni a mai Dreyfus-tárgyalás hőse. A vádoló! című történelmi jelentőségű és történelmi súlyú újságcikk a Dreyfus-ügy főeseménye, ami körül a goigotátjárt kapitány meghurcoltatásának története forog. Zola Emil szere-

A minisztériumok milliárdokkal tartoznak a CFR.-nek

Miért kell tönkremenni az államvasutaknak — Lerverve francia szakértő követeli az adósságok kifizetését és a CFR. állami támogatását

Bucurestiből jelentik: A CFR. pénzügyi bizottsága ma ülést tartott, amelyen a vasut jövő évi költségvetését tárgyalta le. Megállapodtak abban a bizottsági tagok, hogy 1931-re bevételként csak azt az összeget veszik fel, amelyet a CFR. ez évben realizált, miután nem várható, hogy jövőre annyira javuljon a gazdasági helyzet, hogy a bevételek emelkedjenek. A vasut által felvett kölcsön törlesztése-képpen 1 milliárd 600 millió lejt vettek fel. A bizottság leszögezte, hogy a vasut anyagi helyzetét megnehezíti az a körülmény is, hogy az egyes hatóságok nem fizetik ki a CFR.-rel szemben fennálló adósságaikat. A hadügyminisztérium 360 millió lejjel, a posta-igazgatóság 140 millióval és a pénzügyminisztérium 550 millió lejjel tartozik a vasutnak és az összegek inkasszálása minden felszólítás dacára sem sikerült.

Lerverve, a vasut francia szakértője az egyes minisztériumok adósságainak kifizet-

Női télikabátot, bundát

és selyemruhát

kiválóan izléses fagonokban és elismert olesó áron csak

MENCZER

confectioban vásároljon

Aradon, a Minorita-templommal szemben

Szolid alapokra fektetett üzlet.

Pét Darvas Ernő személyesíti meg a ma esti tárgyaláson, Kitiñő szerepe van a darabban Szendrey Mihálynak, aki Labory ügyvédnek imponáló alakját alakítja, Fratta Gézának, aki Esterházy gróf kiválóan megjelenített figurájával fog brillírozni. A darab női főszerepeit Izsáky Margit, Harmath Jolán, Gömörly Emma és Dancs Ica játsszák, míg a többi szerepekben Szabados Árpád, Jávor Alfréd, Szendrey Misi, Csóka József, Felhő Ervin, Kun Dezső, Rainay J. Sándor nyújtanak kiváló alakítást. Harminc szereplő lép fel a Dreyfus-ügy mai előadásán, amelynek megrendezésében Szabados Árpád vidéki nyót messze meghaladóan nagyot produkált.

Szombaton és vasárnap is fellép a Wladimirov Kórus. A világhírű orosz dalárda tegnap esti meleg sikere után örvendetes eseményként hat, hogy az orosz dalosok szombaton délután négy órakor a mérsékelt helyárak mellett szinre kerülő Lila test, sárga sapka című nagyszerű operettújdonosság keretében lépnek fel Aradon másodszor és vasárnap délután két ízben is ragyogtatják kivételes képességeiket, mert a délután három órai kezdettel szinre kerülő Lehullott a rezgönyárfa levele... című operettben és a hat órai kezdettel előadandó Alvinczy-huszárokban lépnek fel, ez utóbbi esetben mérsékelt helyárak mellett.

A Kölcsey Egyesület megnyitó előadása a szórakozások kellemes sorozatát indítja meg az aradi közönség számára. Vasárnap délután 5 órakor a Kulturpalotában kettős kulturünnepre hívja meg a Kölcsey Egyesület tagjait. Dr. Krenner Miklós örökös tiszteletbeli tag azokat az eszméket fogja méltatni, melyekkel Széchenyi 100 év előtt a Hitel munkájában a márciusi napokkal végződő magyar reformkort kezdte meg. Ennek az eszmekornak zengőhangja hirdetője lesz özv. Wittauschek Lajosné, Arany: „Széchenyi emlékezete” klasszikus versével. A vasárnapi emlékünnepről másik nagyja Kisfaludy Károly, aki a magyar irodalom és színművészetben volt Széchenyihez hasonló erjesztő erő. Róla és a magyar romantizmusról az ujaradi gimnázium kitiñő tanára, Téthi József fog érdekes emlékeket fölleveníteni. Szabados Árpád, a színház szépen beszélő művésze Kisfaludy „Mohács” című elégiájával fogja befejezni a szép irodalmi ünnepet, melybe kedvesen illeszkedik majd be a mai ifjúság friss színével Fischer Antal éneke. Faragó Boriska zongorakiséretével. Régi magyar népdalt és Hubaytól, Kuruczól magyar műdalokat adnak elő. Belépti jegyül a tagsági igazolvány szolgál. Új tagok minden délelőtt a Kulturpalota könyvtárában a teremőrnél kaphatnak igazolványt.

Borzalmas családirtás

Ok: a gazdasági krízis

Pensylvániából jelentik: Megdőbentő tragédia játszódott le a napokban Pensylvánia állam egyik városában. Klarford bankár két gyermekét agyonlőtte, a harmadikat megfojtotta, majd a gyilkoló fegyvert felesége ellen fordította. A harmadik golyó halálos sebet ejtett feleségén is. Amikor a bankár így végzett családjával, önmaga ellen fordította a fegyvert. A borzalmas családirtás oka a gazdasági krízis.

HIREK

Szeretnek bennünket

Hálistenek, nem panaszkodhatunk. Romániában a nemzeti kisebbségek mindig kedvencei — az ellenzéknek. Szinte becéznek bennünket, agyba-föbe dicsérik jó tulajdonságainkat, bókákat mondanak nekünk. Isten bizony, szinte szemlesütve kell hallgatnunk az elragadtatót ellenzéki szónokok csábító szavait, mint ama bizonyos szende leányzó, akit tüzes udvarlói ostromolnak. És nem valami jöttment szegénylegények teszik a szépet közöttünk, hanem olyan tekintélyes politikusok, mint Bratianu, Duca, Lupu, Goga. Kormányképes államférfiak ezek az urak, akik most szeretmet vallanak nekünk a népgyűlések pódiumáról. Jól esik hallani a hatalmas pártvezérek ajkáról, hogy a magyar kisebbség értékes eleme Románia lakosságának és lojalitásukhoz kétség sem fér. Igérik, hogy mielőtt kormányra kerülnek, első dolguk lesz a kisebbségek jogos követeléseit teljesíteni.

Meghatva ennyi jószágtól és nemes szándéktól, lelkesen ünnepelnék az illusztris ellenzéki szónokokat, ha a sok fájdalmas csalódás nem kérgesítette volna el szívünket az ilyen szerelmi ömlengésekkel szemben. Az urak valóban snájdigak, tüzesek, ékesszólóak és nagy gavallérok — amíg ellenzéken vannak és vágyva-vágyva a hatalom után. Ilyenkor nem restellnek még a hamupipókének is udvarolni, csak hogy céljukat elérjék. A Maniu-urék is ilyen szépeket mondtak nekünk, alic három évvel ezelőtt. A gyulafehérvári csillagokat is ideigérték nekünk nagy huzgalmukban és abban a demokratikus-liberális transzban, amely a hatalom felé törtető ellenzék jellemzi. Már két éve kormányon vannak Maniu urék, de amikor a kisebbségi kérdéstről hallanak, úgy tesznek, mint Bodóné tekintetes asszony, ha a bor árát kéri tőle.

Bratianu ur, Goga ur, Lupu ur is volt már kormányon, de akkor egészen másként beszéltek Románia Hamupipókéiról, a kisebbségekről. Mint ahogy most is folyton azt vágják a szemünkbe, hogy irredentisták és bolsevisták vagyunk, egy személyben. Nem, uraim, a szende leányzóból a mult tapasztalata kiirított minden idealizmust, naivitást. A sok csalódásból levontuk már azt a szomorú tanulságot, hogy ne higgyünk addig a szónokló politikusnak, amíg az ellenzéken van. Ha aztán kormányra kerül, akkor — még kevesebb okunk van hinni a szavának.

— **Időprognózis.** Változó idő, nyugaton szeles, inkább éjjeli hőmérséklet-emelkedéssel várható.

— **Egy új háború bolsevizmust jelent.** Párisból jelentik: Hervé Gusztáv, a Victorie című lap főszerkesztője, ma újabb cikket ír, amelyben a német-francia barátság szükségességét hangoztatja. A kiváló francia újságíró megállapítja, hogy úgy Németországnak, mint Franciaországnak érdeke a kibékülés siettetése, mert ezzel az új háború kitörését akadályozzák meg. Az új háború pedig — folytatja a cikk — elkerülhetetlenül a bolsevizmus borzalmaiba kergetné mindkét országot. A német és francia nacionalista pártoknak mindent el kell követniük a kibékülés létrehozására.

— **Seipel volt kancellár súlyos beteg.** Bécsből jelentik: Seipel volt kancellár mellhártyagyulladásban súlyosan megbetegedett. Állapota aggodalomra ad okot.

— **Fia meggyilkolt egy kommunista géplakatos.** Innsbruckból jelentik: Bauer Antal kommunista géplakatos vasárnap, az osztrák választások napján, arra akarta leányát kényszeríteni, hogy a Vorarlbergben folyó választásokon a kommunistákra adja le szavazatát. A leány ellenszegült és kijelentette, hogy nem hajlandó meggyőződése ellen támogatni ezt a pártot, mire apja fojtogatni kezdte leányát. A leány sikoltozására előszaladt bátyja, aki rájött apjára. Bauer súlyosan megsebesült és ma a kórházban meghalt. Az apagyilkos legényt a csendőrség letartóztatta.

— **Az aradi színügyi bizottság ülése.** Arad város vezetősége hétfői déli 12 órára összehívta a színügyi bizottságot, hogy több aktuális színházi kérdést tárgyaljon.

Egy zsidó diák megdicsérése okozta a szegedi tüntetéseket

Egy kémiai óra súlyos következményei — Kovács Ferenc egyetemi rektor nyilatkozata — Az ifjuság félremagyarázta Szentgyörgyi tanár egy kijelentését

Szegedről jelentik: A tegnapi egyetemi tüntetésekkel kapcsolatosan Kovács Ferenc dr., a szegedi egyetem rektora nyilatkozott a sajtó képviselői előtt és a tüntetés előzményeiről a következőket mondta:

— A november 12-én tartott kémiai órán Szentgyörgyi Albert dr. professzor megállapította, hogy a taneredmény nem kielégítő. Az eddigi ellenőrzés során egyetlen intelligens feleletet kapott és azt is zsidótól. Kétségbeesetten hívta

föl a hallgatók figyelmét, hogy tüntetés helyett inkább a zsidóktól vegyenek példát arról, hogyan kell tanulni.

Az ifjuság félremagyarázta a kijelentést, mire Szentgyörgyi dr. nagy hallgatóság előtt ma délután kijelentette, hogy tőle távol áll a katolikus hallgatóság lebecsülése, de másrészt hazafias kötelességének tartja az egyetemi hallgatók komolyságát és fokozottabb ambícióját.

Közszemlére teszik ki az aukción árverésre kerülő nagyértékű gr. Andrassy-műkincseket

Amikor Rafael-képet használt egy parasztlaszony köténynek, Murillo remekműveivel takarta le egy másik asztalát és Tizian-festményt használtak lábtörőnek

Budapestről jelentik: A gróf Andrassy-család nagyértékű műkincsei Budapesten aukcióra kerülnek. A műkincsek javarészt a család egyes tagjai évszázadok óta gyűjtötték és közülük sokat gróf Andrassy Gyula maga szerzett be. Az aukción perzsaszönyvek, drága selyembrokátok, értékes festmények és egyéb műkincsek kerülnek eladásra, december elsején és másodikán. Az értékeket ezt megelőzőleg november 23—30-ig közszemlére teszik ki. Az aukcióra több amerikai és angol műkereskedő, valamint két indiai maharadsza is bejelentette részvételét.

A most eladásra kerülő műkincsek egy részének a kommunista forradalom idejében izgalmasan érdekes története volt. A tiszadombi Andrassy-kastély termeiben őriztek mesés értékű festményeket, amelyek között Tizian, Raffaele, Murillo és Böcklin egy-egy képe is szerepelt. A kommunista diktatura idején egyes agitátorok lázítása következtében a falvak lakossága meglátadta a kastélyt, amelyből az Andrassy-család már előzőleg elköltözött és

néhány ott hagyott cselédre bízta annak őrzését. A parasztek benyomultak a kastély termeibe és azokat teljesen kifosztották. Magukkal vitték a nagy értékeket reprezentáló műkincseket is. A vandál munkát még a szovjet is megsokalta és Lukács György közművelődési népbiztos utazott le Tiszadombra, hogy az elűnt műkincsek után kutasson. Végigjárta a környező falvakat és egy tiszalöki parasztház udvarán arra lett figyelmes, hogy a mosóteknő előtt álló parasztlaszony derekán furcsa kötény van. Közelebbről megvizsgálva, megdöbbenéssel állapította meg, hogy a tiszalöki parasztlaszonyecske egy valódi Rafael-festménnyel védte meg szoknyáját a szappanos víztől. Tovább kutatva, egy másik parasztházban egy Murillo-képet használtak asztaltörőnek, viszont a lábtörő szőnyeg egy Tizian-festmény volt. Lukács György az elrabolt műkincsek nagyrészt összegyűjtötte és a diktatura leverése után a visszatérő Andrassy-család megszerezte a még hiányzó műtárgyakat is, amelyek most aukcióra kerülnek.

— **Boris király és a kommunista képviselők.**

Szófiából jelentik: Boris bolgár király — aki egyébként vizsgázott gépészmérnök és szenvedélyes mozdonyvezető — hatalmas népszerűségnek örvend a mozdonyvezetők körében. Sokszor megtörtént már, hogy egy-egy vonatot maga a király vezetett. Most rendkívül érdekes jelenet történt, amely bizonyossággal szolgál a bolgár uralkodó demokratikus érzelmeinek. A napokban bemutatott Boris királynak az új parlament összeállítását. Amikor átnyújtották az újonnan megválasztott képviselők névsorát, közölköz az uralkodóval, hogy rendkívül sok a kommunista képviselő. A király átnézte a névsort, majd mosolyogva kiáltott fel:

— Nincsen semmi baj, nem lesz egyáltalán semmi. Ezek mind személyes ismerőseim.

Az újonnan megválasztott kommunista képviselők ugyanis tulnyomórésztben volt mozdonyvezetők.

— **Az „Árpád” magyar gőzös megsérült Constantában.** Bucurestiből jelentik: Az „Árpád” nevű magyar gőzös, mely a háború óta nem volt román vizeken, tegnap áruval megterhelve, a constantai kikötőbe igyekezett. A gőzös a kikötőbe való befutása előtt összeütközött egy olasz hajóval. Mind a két hajó súlyosan megsérült. A constantai révkapitányság megindította a vizsgálatot a összeütközés okának megállapítására.

— **Gondatlanság vádjá alól felmentett vasúti pályaoőr.** Nadaban János pályaoőr az elmúlt ősszel, vonatindulás idején, tévedésből, állítólag nem húzta le a sorompót. Garai István gazdálkodó kocsiával éppen akkor akart keresztülhajtani a pályatesten, amikor egy személyvonat robogott keresztül. A gazdálkodó idejében megállította a lovakat. Miközben azonban leugrott kocsijáról, eltörte a lábát. Nadaban pályaoőr ellen gondatlanság címén indult meg az eljárás. A mai főtárgyaláson azonban a pályaoőr azzal védekezett, hogy a sorompó le volt húzva. Miután állításait több tanúval igazolta, a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

Ujabb látványosság Aradon

(A Gallik és Társa szalonja)

Arad nagyvárosi üzleteinek sorához szombaton egy újabb, fővárosi ízléssel berendezett kozmetikai és nőifodrász-szalonnak csatlakozik. Ekkor nyílik meg ugyanis a Str. Bratianu-ba (Weltzer János-ucca, Mi orita-palota) Gallik és Társa kozmetikai és nőifodrász-szalónja.

Meglátogattuk az újonnan berendezett szalont és már az első impresszióink az volt, hogy egy ilyen tökéletesen berendezett üzlet még a mai viszonyok dacára is az elite publikum találkozó helye lesz.

A tágas helyiségben a fal mellett körben találjuk a fésülőhelyiségeket, az emeleten vannak elhelyezve a manikűr asztalok, míg a kíváncsi szemektől elrejtve, diszkrétan húzódik meg a kozmetikai műterem, ahol a különböző kozmetikai gépeknek egész arzenálja fogadja az embert. A szalonban csupa elsőrangú fővárosi erők dolgoznak, akik románul, magyarul, németül, angolul és franciául beszélnek.

Az üzlet tulajdonosai a várható nagy forgalomra való tekintettel, az árakat a legmérsékeltetbben szabták meg, hogy mindenkinek módjában legyen a modern kozmetika előnyeit élvezni.

Most már a hölgyeken a sor, hogy fentl sorainkról meggyőződjenek, sőt azokra rálihegjenek.

— **Bebiztosította felesége életét, aztán meggyújtotta az asszonyt.** New-Yorkból jelentik: New-Jerseyben egy Swawey nevű 55 éves ember 50.000 dollárra biztosította be feleségének életét. Az elmúlt éjszaka a férfi megvárta, míg felesége elalszik, majd petróleummal leöntötte az asszonyt és ágyát, és meggyújtotta. Az álmából felriadt asszony égő fáklyaként rohant ki az uccára, ahol elmesélte az egybesereglett embereknek férje rémületét. Pál óra múlva az asszony meghalt, míg férjét letartóztatták.

Erdekes javaslat az aradi munkanélküliség megoldására

Kétemeletes bérház építése heti egy- és kétejes kölcsönökkel

A munkanélküliség megoldására ma rendkívül érdekes tervezet érkezett dr. Velcsov Géza helyettes polgármesterhez. A tervezetet egy aradi polgár adta be, aki azt javasolja, hogy ne segélyeket, hanem munkaalkalmat adjanak az aradi munkanélkülieknek. Azt javasolja, hogy minden aradi lakos, minden műhely, vállalat, kereskedés adjon kamatmentes kölcsönt erre a célra. A lakások után minden polgár heti egy lejt, az üzletek után két lejt és a nagyvállalatok irodahelyiségei után 50—100 lejt fizetné be. Ebből évenként 2 millió 800.000 lej, gyűlne össze, amiből a különböző kiadások levonása után 1 millió 870.000 lej maradna meg. Amint az első 200.000 lej befut, a város megkezdheti egy kétemeletes bérpalota építését, ahol a munkanélkülieket foglalkoztatni tudja rendes munkabérek mellett. Az amerikai mintára készült vasbeton bérpalota másfél millió lejtbe kerülne és — miután hat háromszobás és öt kétszobás lakás lenne a házban — évenként 270.000 lejt jövedelmezne. A jövedelemből vissza lehetne fizetni a kamatmentes kölcsönöket, amelyeknek összegére részlegyet adnak ki. A részlegyek birtokosai részvénytársaság formájában finanszírozzák tehát heti befizetéseikkel a házépítést. Hét év alatt — mondja a javaslat — ki lehetne fizetni az összes adósságokat.

Az érdekes javaslat, amely aligha valósulhat meg, egyelőre a helyettes polgármester asztalán pihen és Lulai Cornel dr. polgármesternek Bucurestiből való hazaérkezése után a polgármester elé kerül. Előreláthatólag a város vezetősége megelégszik annyival, hogy a javaslatot tudomásul veszi, miután a kivitel, legalább is hatósági segédlettel, aligha kényszerítő el.

A CFR. aradi körzetében csak az időleges munkásokat bocsájtják el

Stan Vidrighin leépítési rendelkezése a gyakorlatban — A két éve dolgozó CFR munkásokat is időlegeseknek tekintik — Ispravnic György vasutigazgató nyilatkozata

Az Aradi Közlöny mai számában Stan Vidrighinnek egy rendelkezéséről számolt be, amely a leépítéshez mindinkább hozzászóko olvasóiból is megdöbbenést válthat ki. A bucaresti-i tudósítás arról ad hírt, hogy Vidrighin előírja mindazon munkásoknak az elbocsátását, akik még nincsenek öt éve szolgálatban, valamint azokat is, akik már régebbi idő óta szolgálatban vannak, de nélkülözhetők. Az elbocsátott munkások 1—2, illetve 3 havi fizetésüket kapják, ami a legtöbb esetben alig tesz ki többet 5—6000 lejnél. A nagyvárnyu leépítés híre annál élénkebb megdöbbenést keltett, hogy azokat a CFR épp a tél küszöbén akarja végrehajtani.

Munkatársunk felkereste ebben az ügyben Ispravnic György vasuti igazgatót, aki a következőkben nyilatkozott:

— A rendelet még nem érkezett meg az aradi üzletvezetőséghez. Elbocsátások ténylegesen lesznek a CFR-nél, azonban ezt nem lehet leépítésnek nevezni. Tisztviselők elbocsátásáról pedig az aradi körzetben nem tudok, akiknek pedig a mi hatáskörünkben felmondunk, azok mind időleges munkások. Ezek a raktárainkban dolgoztak, pályajavításoknál voltak alkalmazva. Ezek a munkások most szünetelnek, tehát a fölöslegessé vált munkásokat elbocsátjuk. Vannak ezek között olyanok is, akik már több, mint két éve állnak a CFR szolgálatában. Ez a körülmény azonban nincs kihatással arra, hogy most, amikor a munkások megszűnnek, el ne bocsássuk őket.

Az igazgató nyilatkozatát mindenestre megnyugvással fogadják a CFR aradi kishivatalnokai. Azonban furcsállunk kell a nyilatkozatnak azt a részét, mely szerint immár 2 éve alkalmazásban lévő munkásokat időleges munkásoknak tekintenek és őket, ebből a szempontból kiindulva, minimális végkielégítéssel bocsátja el a CFR, akkor, amikor a munkanélküliek segélyezése, ellátása egyre nagyobb gondját képezi a hatóságoknak.

A legjobb
ANGOL TEA
a HORNIMAN'S TEA

Szenzációs részletek dr. Juhl temesvári

Hírek szerint fontos, kémkedésre vonatkozó adatokat találtak nála orvos letartóztatásáról

a házkutatás alkalmával — Fényképfelvételek ágyukról és gépfegyverekről — A kémszervezet vezére fényesen berendezett lakást tartott fenn Bucurestiben — Ujabb letartóztatások —

A mai számunkban részletesen megírtuk, hogy a sziguranca házkutatást tartott dr. Juhl Mór temesvári orvos Lloyd-sori lakásán és a Temesváron közismert orvost beszállították a rendőrségre. Az első híradások még teljes homályba burkolták, hogy Juhl dr.-t miért tartóztatta le a temesvári sziguranca. Illetékes hatósági közegek a további nyomozás érdekében még mindig megtagadnak mindenféle információt, viszont más oldalról megállapítást nyert, hogy az orvos lakásán tartott házkutatás szenzációs adatokat produkált.

Információnk szerint a rendőrség a lakásban fontos fényképfelvételeket talált, ami arra enged következtetni, hogy a kémkedési ügy Temesvárra is kiterjedt. A fényképfelvételek gépfegyver és ágyúalkatrészekről készültek, találtak ezenkívül kompromittáló nyugtákat és egy siffre-kulcsot, amelyet a kommunistákkal való levelezésre használt volna. Ezenkívül bizonyítékokat találtak arra vonatkozólag is, hogy Juhl dr. a futárszolgálatot teljesítőknél bizonyos összegeket fizetett ki, amelyeket arra a célra kapott. Megállapítást nyert az is, hogy bizonyos természetű felvilágosításokért magas honoráriumot fizetett.

Juhl Mór dr.-t a rendőrségen kihallgatták, majd vallomásának adatai alapján a temesvári rendőrség letartóztatta Deutsch Ernő tisztviselőt. Az éjjel több helyen tartott házkutatást a sziguranca, de hogy milyen eredménnyel, azt titkolják. Állítólag röpiratokat és plakátokat koboztak el. A temesvári rendőrség ma telefonutasítást adott a resicai rendőrségnek, amelynek alapján letartóztatásba helyezte az ottani kommunista csoport futárját, Deutsch Ignácot. Deutsch Ignác évekkal ezelőtt páciense volt Juhl dr.-nak és a sziguranca feltevése szerint futárszolgálatot végzett a resicai munkások között felállítandó kommunista szervezet számára.

A temesvári rendőrség tegnap az egyik közeli község hatóságával keresett összeköttetést és ide fontos utasításokat adott. Magánhelyről szerzett információk szerint a temesvári sziguranca a romániai kommunista szervezkedés központi kirendeltségére sikerült ráakadni és bizonyosra vehető, hogy két hét leforgása alatt az egész kommunista társaságot sikerül leleplezni. De az sincsen kizárva, hogy dr. Juhl Mór is hamarosan be fogja bizonyítani, hogy nincs része a kémkedésben, mint már többen, akiket a véletlen körülmények jutattak a hatóságok kezébe.

Dr. Juhl Mór letartóztatásában lévő orvos ügyében hivatalos részről még nem adtak ki nyilatkozatot. Juhl dr.-t tegnap szembesítették az ugyancsak tegnap letartóztatott Deutsch Ignác tisztviselővel, aki állítólag kurir-szolgálatot teljesített a resicai kommunisták és Juhl dr. között. Valószínű, hogy mindkettőjüköt Bucurestibe fogják vinni. A nyomozás a vidékre is kiterjed.

Hat eng. végeladás!!

Str. Pictol 5., Színház mögött.

Férfi- és női izmek, hálóingek,

combinoge, flanel és bársonyok stb.

minden elfogadható árban eladunk

A nagy szövjetkémkedési ügyben egyébként a sziguranca vezérigazgatóság már befejezte a vizsgálatot. Megállapítást nyert, hogy az egész bűnügyben vezérszerepet visz Kalis József mérnök, aki már évek óta lakik Bucurestiben. Kalis mérnök viselkedése már régebben gyanús a hatóságoknak. Az állambiztonsági hivatal egy ízben már nyomozott abban az irányban, hogy a társadalmilag jól bevezetett mérnök nem-e kémkedik. Ebben az időben nem sikerült terhelő adatokat összehozni és így a mérnök minden baj nélkül került ki a sziguranca-ról.

Kalis József a legjobb bucaresti-i családokkal tartott fenn társadalmi összeköttetést. Tábornokok és magasrangú tiszték forogtak állandóan társaságában. A mérnök, hogy valamilyen megindokolja közeledését a katonasághoz, hadseregszállítónak csapott fel. A bucaresti-i éjjeli mulatókban is közismert alak volt a kémkedéssel vádolt mérnök. Nem volt nevesebb északai lakó Bucurestiben, ahol nem ismerték volna Kalis mérnök nevét. A mérnök csak az elmúlt esztendőben nősült és röviddel letartóztatása előtt született meg első gyermeke. Kalis fényes estélyi keretében ünnepelte meg ezt a családi eseményt. A mérnök pazar fényűzéssel berendezett lakása előtt hosszú sorban álltak a magánautók. Frakkos és szmokingos urak adták egymásnak a kilincset. A dusan terített asztalon sorban álltak a legfinomabb francia pezsgők, egymásután hangzottak el a pohárköszöntők az újszülött fiúcska és Kalis mérnök egészségére. Néhány héttel utóbb kiderült, hogy mindez miből telik.

Véres munkászavargások Peruban

Limából jelentik: Peruban, a Melpado rézbányában a munkásság bérkülönbsége miatt zavarni kezdett és a zavargások elajúlása következtében összeütközés keletkezett a rendőrség és a tüntető munkásság között. Ennek során 15-en meghaltak és 25-en súlyosan megsebesültek. A kormány kihirdette az ostromállapotot és elrendelte valamennyi munkásszervezet bezárását. — Ezenkívül bezárták a zavargás területén levő bányákat is. A rend fenntartására 200 főből álló katonaságot vezényeltek ki. A kormány utasította a bányaváros hatóságait, hogy a zavargó külföldieket Limába szállítsák. — Megállapítást nyert, hogy a munkásság tüntetése különösen a külföldi bányatulajdonosok ellen irányult. A vasuti alkalmazottak kimondták az általános sztrájkot.

Az aradi mozik mai műsora

5. 7 és 9 órákor.

CENTRAL: A FESTETT ANGYAL. Billie Dove első énekes és táncos filmje. A férfiszerepben: Edmond Lowe-val. Ezt megelőzi Flotow „MARTA” c. operájából egy páros jelenet. Éneklik: Giovanni Marinelli és Livia Marracci. Az előadások megkezdésekor az ajtók lezártnak.

SELECT: Ma utóljára. FELESÉG VAGY SZERETŐ. (A kitaszított) Társadalmi erkölcsdráma. Főszerepben: Corinne Griffith.

ELITE: Premier. ÜFELSÉGE A FODRÁSZ. Paródia. Főszerepben: Maria Paudler, Enrico Rivero és Hans Junkermann.

GRANDSTE: 7 és 9 órákor. Uj műsor. A TERROR. Edgar Wallace világhírű bűnügyi regény nyomán. Főszereplők: May Mc Avoy és Edward E. Horton

Vigyázat!
minden létezőtől
Sídoi

Különös autógázolás Aradon

Egy szépfalui gazdálkodó autójával felszaladt a járdára és elütött egy anyát és leányát.

Ma délelőtt 11 óra tájban különös autógázolás történt a Forray-ucca sarkán. Angele Mátyás nődivatkereskedése előtt. A színház-épület felől közeledett az Ar. 390. számot viselő sportkocsi, amely Kremayer Márton szépfalui vállalkozó tulajdona és ő is ült a volán mellett. A sarkon álló rendőr botjával „szabad“-ot jelzett, mire az autó mérsékelt sebességgel akart befordulni a Forray-uccába. Egy parasztszekér ment azonban előtte, amit nem vett kellő időben észre és így történt, hogy az összeütközés elkerülése végett főlhajtott a járdára, ahol az éppen ottholadó Zubritzky Istvánné alsósimándi lakosnő leányával, az Aradon lakó Geiger Gusztávnéval együtt elütötte. Csodálatos módon Geigernének semmi különösebb baja nem történt, azonban édesanyja karján és arcán erősen megsérült. A rendőr fölirta az autótulajdonos kocsivezető és az elgázoltak nevét, majd a tulajdonost utjára engedte. Zubritzky-né viszont a leányával a rendőrségre ment, ahol bejelentette a gázolást. Sérüléséről dr. Luszt Ferenc látelleletet vett fel. Az eljárás a gázoló Kremayer ellen megindult, aki azzal védekezik, hogy a rendőr szabad utat engedett neki és csak az utolsó pillanatban vette észre, hogy a fordulóban parasztszekér került elébe.

— **Tragikus halál a Maros-parton.** Ma délután 6 óra körül értesítették a mentőket, hogy a Maros-parton egy eszméletlen férfi fekszik. A mentők kivomultak, azonban dolguk már nem akadt, mert az illető közben meghalt. A kiszállt rendőrhatalóság megállapította, hogy Adam Anton-nak hívják és éjjeliőr egy aradi vállalatnál. Halálát valószínűleg szívizélhűdés okozta. Kiszállították a temető halottsházába.

— **Különös szerencsétlenség.** Szegedről jelentik: Különös szerencsétlenség történt ma délután a Pick szalámi-gyár udvarán. Postás Sándor sofőr egy autógummit akart fölpumpálni. A gummi a pumpálás következtében felrobbant és a sofőrt a levegőbe röpítette. Postást súlyos belső és külső sérülésekkel a klinika sebészeti osztályára szállították.

— **Tömeggyilkos garázdálkodik New-Yorkban.** New-Yorkból jelentik: Az a titokzatos gyilkos, aki az elmúlt három évben, három asszonyt ölt meg, tegnap újból jelentkezett. A titokzatos vámpír úgy látszik fanatikus nögyütlő, mert tegnap egy fiatal leányt ölt meg. Éjjeltájt követte el az ismeretlen gyilkos újabb rémtettét. Feltépte egy autónak az ajtaját, amelyben egy férfi és egy fiatal leány ültek. A férfit arra kényszerítette, hogy elhagyja az autót, majd három lövéssel végzett a fiatal leánnyal. A gyilkosság után eltűnt az éjszaka sötétjébe. Az áldozat mellett levelet találtak, amelyben a rejtélyes gyilkos bejelenti, hogy tovább folytatja tetteit és kiirtja a fiatal leányokat, nehogy bűnbe essenek. New-York kétezer detektívje keresi a rejtélyes gyilkost, eddig azonban nem tudott nyomára akadni.

— **A Kisfaludy-émléknappély** előkészületei serényen folynak. A Magyar Párt közművelődési szakosztálya által kiküldött ötös bizottság állandó készenlétben van, az előképben szereplő magyar-ruhás leányok és fiatal emberek jelentkezése folyik. Első próbájukat hétfőn este tartják a Városi Színházban. Szabados Árpád rendező vezetése mellett. Ma sikerült a bizottságnak Stern Rózsi hegedűművésznő közreműködését megnyerni, aki a diszeladón Hubay két zeneszámát fogja eljátszani, zongorakísérettel. Az érdeklődés napról-napra fokozódik.

— **Magyar-ruhás uri leányok és fiatalemberek** felkértek, hogy a Kisfaludy-émléknappélyen való részvétel céljából a Magyar Párt irodájában (vagy Zrínyi-ucca 8.) jelentkezzenek.

— **Boldizsár és Mikola képzőművészeti kiállítás.** Hívta naponta d. e. 10—d. u. 8-ig a kulturpalotában. Nov. 18-án zárul.

LEGUJABB.

Fantasztikus hír Ottó extrónörökös ausztriai utazásáról

Két titokzatos ur Svájcban elő akarja készíteni Ottó visszatérését — „Számíthat-e a királyi herceg hivatalos fogadtatásra az osztrák határon? — A svájci hatóságok tartózkodó magatartása — Gróf Apponyi Albert cáfoló nyilatkozata —

Budapestről jelentik: Ottó herceg extrónörökös Ausztriába való visszatérésével kapcsolatban ma érdekes hír érkezett Genéből. A hír szerint tegnap két osztrák ur jelent meg a svájci szövetségi vasutak igazgatóságánál és az iránt érdeklődtek, hogy a vasut igazgatósága milyen állásponton helyezkedne abban az esetben, ha Ottó herceg november 20-án keresztül utazna Svájcban és Buchsban, a svájci-osztrák határállomáson hivatalos osztrák fogadtatásban részesülne. A vasut igazgatóság válasza a következő volt:

— Ha a királyi herceg inkognitóban utazik át Svájcban, úgy mint egyszerű utasnak, csak a kalauzzal lesz dolga. Arról azonban, hogy mi törté-

nik akkor, ha a herceg feladja inkognitóját és hivatalos jelleggel utazik, a vasut igazgatóság nem nyilatkozhat és ez ügyben a szövetségi tanácsé a döntő szó.

Ezzel kapcsolatosan magyarországi legitimista körökben bizonyosra veszik, hogy a hír fantázia szüleménye. Apponyi Albert gróf, a magyar legitimisták vezére leszögezte, hogy a hivadást alaptalannak tartja, miután röviddel ez előtt Ottó herceg környezetében tartózkodott, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy november 20-át, a herceg születésnapját és állítólagos svájci utazásának dátumát a herceg családi körben egy szerény vacsorával fogja megünnepelni.

Az antifascisták merénylete a toulousei olasz konzul ellen

Félholtra verték a fegyverszünet ünneplése alkalmával — A támadókat a rendőrség letartóztatta

Párisból jelentik: Vakmerő merényletet követtek el az antifascisták a Toulouseben levő olasz konzul ellen. A fegyverszünet évfordulójának alkalmával a konzul résztvett a hatóságok által rendezett Te Deumon. Amikor kilépett a templomból, több antifascista megtámadta és ütlegetni kezdte. A konzul segélykiáltásaira a

rendőrség közbejött, mire a támadók meghátráltak. Azonban, amikor a konzul fascista üdvözléssel köszönte meg a rendőrök segítségét, újra megtámadták és félholtra verték. A rendőrségnek segítséget kellett kérnie a legközelebbi laktanyából, ahonnan nyomban kivonult egy nagyobb rendőrcsapat és helyreállította a rendet. Az antifascista támadókat letartóztatták.

— **Az Aradi Nyugdíjas Egyesület hivatalos közleményei.** A miniszterelnökség folyó évi november hó 6-án kelt 3321. számú leiratában értesíti egyesületünket, hogy a benyújtott kérvényeinket tárgyalás alá veszik. Egyben kedves kötelességképpen tudatjuk, hogy az Aradról Budapestre költözött Reinheimer Gyula nyug. MÁV főfelügyelő, volt agilis egyesületi titkárunk nagyképzettségű fia, Gyula, a Közép-Tiszai Armentesítő-szakasz mérnöke, eljegyezte Achim Zsigmond nyug. kiriai bíró kedves és szépséges leányát, Mártát, Békéscsábán. Ez alkalommal úgy az örömszüllőknek, mint a kedves mátkapárnak, őszinte szrencsekívánatainkat tolmácsoljuk. Az elnökség.

— **Az orosz hócipő-dumping — üzleti trükk.** Hetekkel ezelőtt foglalkoztatta a sajtót az a hír, hogy a szovjet hócipőt dobott a romániai piacra. A dolognak utána jártunk és az osztrák Wimpasing-gyár romániai telepének a vezetőjétől az alábbi információt nyertük: A hír nem felel meg a valóságnak és azt egy bucuresti-i cég lanszirozta önreklámképpen. Az osztrák Wimpasing-gyár, számolva az iparcikkék árának állandó lemorzsolódásával, olcsó árakkal jött ki a piacra és ezek mindenképpen megállják a versenyt az „orosz áruval“, minőségileg pedig gyártmányaik sokkal jobbakk.

— **A Central-étteremben vasárnap este** a világot mindenütt óriási sikert aratott Simay-Harmour-Four társulata vendégszerepel. Ragyogó műsor! Csupa vidámság, móka és kacagás!

— **Uj ihatszertár Aradon.** Az aradi kenyérkereső urinók sora ismét megszaporozott eggyel, Pálfi Ernőné közismert aradi ur-asszony „Elite“ cég alatt, a Fischer Elizapalotában illatszertárt nyitott, mely a mai viszonyokat tekintetbe véve, főleg olcsó árakkal akarja a közönség tetszését megnyerni. Az új tulajdonos már első ténykedésével magára vonta a közönség figyelmét, t. i. igen eredeti módon, a tegnapi korzón ezer darab székít osztott szét a hölgyközönség között.

— **A „Vidám Nyelvgyakorló“** novemberi (3) száma derűs párbeszédekben keresztül frissít fel és bővíti ki szokásait. Előfizetési ára félévre 100 lej, egész évre 200 lej. Megrendelhető kiadóhivatalától: Cluj, Cah. Reg. Ferdinand 21.

— **Iris, a híres csodajósno** megérkezett Aradra és a Bul. Reg. Ferdinand (Boros Bénéfér) 29. szám alatt megkezdte működését. Bámulatos tehetségéről valóságos csodákat beszélnek. Mindent megjósol, multat, jelent, jövőt.

— **Katonai okmányok felülvizsgálása.** A hadkiegészítő narancsnokság felhívja az 1897. évi születésűeket, hogy november 14-én, valamint az 1896. évi születésűeket, hogy november 15—16-án jelentkezzenek az aradi rendőrkveszturán, katonai okmányaik felülvizsgálása céljából.

Tanulmányi kirándulás Budapestre és Bécsbe

Nagy kedvezmények mellett

A mai nehéz gazdasági viszonyokat tekintetbe véve, lehetővé akarják mindenki részére tenni, hogy a karácsonyi ünnepeket, melyben négy teljes munkaszüneti nap van, Budapesten és Bécsben tölthesse, mely utazáshoz nem kell sem utlevél, sem vízum és az utazás is óriási engedményekkel jár.

Fenti fővárosok idegenpropaganda-bizottsága, Temesvár egyik legelőkelőbb utazási irodájával karöltve intézi ezen utazást.

Aradváros és megye részre a Künstler vizum- és utazási irodát bízták meg kizárólagos joggal az utazás lebonyolítására. Ez a tény már maga is garancia arra, hogy zavartalan lesz a lebonyolítás.

Künstler vizum- és utazási iroda, mely a Szent Imre zerándokutazást rendezte ez év augusztusában, Aradon közismert megbízhatóságáról, olcsóságáról s bárkinek részletes felvilágosítást ad az utazásra vonatkozólag.

A jövő hét folyamán közölni fogja a részletes programot, akkig is figyelmébe ajánljuk olvasóinknak, hogy egyelőre mindenki halassza el szándékolt utazását, mert utlevél és vízum nélkül történik az utazás és így mindenki legalább ötven százalékos takarítást meg az utazásnál. Vidékieknek válaszbélyeg becsatolásának ellenében válaszol az aradi utazási iroda. Kísérje figyelemmel mindenki lapunk jövő heti számait.

Felszólítom Halász Lajcsit, hagyja abba

Feljelentés az aradi rendőrségen a népszerű cigányprimás ellen — Hír Halász Lajcsi önkasztásáról — Mányoky Margit mindent a cigányprimás akaratából csinál

A szerkesztőségi irodáink javában kattogtak a délutáni órákban, amikor beállított egy hölgy, akit az aradi kávéházlátogató közönség meglehetősen jól ismer. *Varjassy Lajos* nyugalmazott polgármester elvált felesége, *Mányoky Margit* volt tanítónő egy időben sokat beszélt magáról, egyrészt, amikor elvált férjétől, aki az aradi társadalom nagybecsült tagja és amikor bejelentette az újságíróknak, hogy megunt a csendes polgári életet és „élni akar.” Néhány hónap múlva, amikor a válás véglegesen megtörtént, *Mányoky Margit* kirukkolt a következő szeszációnál és bejelentette, hogy erkölcsi kártérítésért pert indít volt mostohafia, *Varjassy Lajos* dr. v. kormánybiztos ellen, mert ő az oka, hogy elvált *Varjassy Lajostól*. Azontúl azután csend volt, az egykori tanítónő az aradi kávéházak ismert látogatója és éjszakánként ott üdögélt egyedül valamelyik fehérterítés asztalnál.

Mányoky Margit most ismét jelentkezett... ezúttal az Aradi Közlöny szerkesztőségében.

— Kérem egy nyíltteref szeretnék feladni — közölte határozott hangon.

— Milyen ügyben? — érdeklődtük még udvariasan.

— *Fel akarom szólítani Halász Lajcsi cigányprimást, aki pár évvel ezelőtt Aradon muzsikált, hogy hagyjon fel a szuggerálással* — hangzott a kissé meglepő válasz.

— Hogyan?

Ugyálszik csak megfelelő kérdésre várt, mert ezután kinyitott a beszéd-zsilipek és *Mányoky Margit* megkezdte előadását arról, hogy miképpen is szuggerálta őt három esztendőnek előtte *Halász Lajcsi*, aki most nyugodtan muzsikál valamelyik bucaresti-i kávéházban és sejtelve sincsen arról, hogy itt Aradon milyen energikus felszólítás készül a címére.

— Hát kérem az ugy történt — kezdte meg előadását látogatónk. — hogy három évvel ezelőtt a Városi-kávéházba jártam, ahol *Halász Lajcsi* muzsikált. Sokszor láttam, hogy a cigányprimás a tükör elé áll, ott játszik, és közben erősen mereszt rá tekintetét. De nem tulajdonítottam nagyobb fontosságot az ügynek és csak később jöttem rá arra, hogy akkor megsuggerált.

— És ha szabad érdeklődnöm — vettem közbe szerényen — miben érezte a szuggerációt?

— Abban, hogy sohasem csináltam azt, a mit tulajdonképpen akartam — válaszolta energikusan. (Hirtelen rájöttem arra, hogy ez velem is megtörtént már. Akartam valamit csinálni és mégsem tettem meg. Ugyálszik én is *Halász Lajcsi* egyik áldozata vagyok). *Mányoky Margit* folytatta az indokolást. Nem vagyok képes otthon maradni, mindig kényszerítő erő érzek magam felett, el kell mennem a kávéházba és ha onnan haza akartam jönni, nem tudtam akaratomat érvényesíteni. (Itt több kollégám jött rá hogy már hasonló helyzetben volt. *Halász Lajcsi* áldozatainak száma egyre növekszik...)

— És ma délelőtt — folytatta panaszát szuggerált látogatónk — felmentem a rendőrségre és kihallgatáson jelentkeztem *Moga Román* dr. rendőrkezesnek. A kezes először kijelentette, hogy nem tudja hamarában elővenni *Halász Lajcsit*, de aztán megígérte, hogy valahogyan segít rajtam. Egy rendőrkomiszár pedig azt mondta nekem, hogy *Halász Lajcsi* felakasztotta magát, de én tudom, hogy ez nem igaz, érzem a szuggerációt és tisztában vagyok azzal, hogy a primás Aradon van. Most arra akarom megkérni, adjon fel a szuggeráció alól, hiszen nem vétettem neki semmit és mondja meg, miért tette ezt velem.

Rövidebb vita után, amelynek során hiába igyekeztünk testületileg meggyőzni *Mányoky Margitot* arról, hogy az általa bejelentett szuggeráció egyelőre ismeretlen a hipnózis történetében, kénytelenek voltunk deherálni látogatónk

mély meggyőződése elől és megígértük, hogy ügyét pártfogásunkba vesszük.

— Kérem segítsenek rajtam — fejezte be — egyedülálló, védtelen asszony, vagyok, aki senkire sem támaszkodhat.

Mányoky Margit előadása annyira meglepett, hogy kényszerítve érzem magam arra, miszerint ezután hívjam fel *Halász Lajcsit*: hagyja abba a szuggerálást. Elvégre annyi van a fővárosban, miért éppen egy aradi védtelen nőt választ ki tudományos kísérleteihez? Azon reményben, hogy felszólításom eredményes lesz, *Mányoky Margit* megszabadul a felette uralkodó hatalmas erőtől és ezáltal módjában lesz korábban hazamenni a kávéházból, zárom soraimat...
Marosi Rudolf.

Leánykereskedés gyanuja miatt őrizetbe

Több kiskorú leány ter- vettek egy aradi házaspárt
helő vallomása — A nyomozás a bűnygyben a legnagyobb titokban folyik —

Az aradi rendőrség már napok óta rejtélyes bűnygyben folytat vizsgálatot. Néhány nappal ezelőtt ugyanis névtelen feljelentés érkezett az aradi rendőrségre, amely arról számol be, hogy *Farkas József* str. *Alexandru Gavra* 16. szám alatt lakó asztalosmester és felesége leánykereskedéssel foglalkoznak. A nyomozás során több aradi kiskorú leányt hallgatott ki a rendőrség és ezen vallomások alapján *Giurgiu* *Romulus* kveszturai titkár beidézte *Farkas Józsefet* és feleségét, akik kihallgatásuk után a rendőrség őrizetében maradtak.

Farkas Józsefet és feleségét, a 23 éves *Hajdara* *Piroskát* ma délelőtt átkísérték az ügyészségre. A soros ügyész mindkettőjüket újból kihallgatta, majd a dosarban levő terhelő jegyzőkönyvek alapján átkísérték őket a vizsgálóbíróhoz. A vizsgálóbíró ma délben kezdte meg kihallgatásukat, az idő előrehaladotságára való tekintettel azonban a kihallgatást félbe kellett szakítani és így még nem történt döntés a gyanúsítottak további sorsa fölött. Ugy a rendőrségen, mint a vizsgálóbírószágon a legnagyobb titoktartással kezelik *Farkas József* ügyét és a nyomozás érdekeire való tekintettel megtagadtak minden információt. Ugyálszik, hogy egy

A Morgan-csoport december elsején

kezd meg a telefonátvételt

1931 január elsején már az összes romániai telefon Morganék birtokában lesz. Átvesszik az összes tisztviselőket,

Bucurestiből jelentik: Bár az angol csoporttal kötött szerződés még nem került nyilvánosságra, annak egyes nagyjontosságai pont jairól mégis sikerült tudomást szerezni. Eszerint az angol csoport december elsején kezd meg a kolozsvári telefon átvételét úgy, hogy 1931. január 1-től a telefon már *Morgan* kezében lesz. A telefon tényleges átadása azért kezdődik meg már december elsején, hogy a szükséges javításokat és új vonalak forgalomba hozatalát már újévig végrehajthassák. A tisztviselő karban a fővezetőségtől eltekintve, lényeges változás nem lesz, a szerződés kötelezi *Morganékat*, valamennyi belöldi tisztviselői törvény respektálására.

nagyobb kiterjedésű bünesetről van szó és a nyomozó hatóságok nem rendelkeznek még teljesen kimerítő adatokkal. A vizsgálatról csupán annyi szivárgott ki, hogy a beidéztet fiatalok között leányok közül négyen súlyosan terhelő vallomást adtak le a rendőrségen *Farkas József* ellen, a házaspár ezzel szemben tagadja, hogy a terhükre rótt büncselekményben részük lenne.

Az aradi rendőrség előállított két újpesti futballistát, mert át akartak szökni a határon

Az aradi rendőrségen ma ismét több határátlépőt állítottak elő. Letartóztatták *Komjáti Imre* és *Jakab János* 20 éves román állampolgárokat, akik át akartak szökni Magyarországra. Rendőrkézzre kerültek *Cserveni Sándor* és *Ruff Antal* magyar állampolgárok, az újpesti futball-csapat játékosai, akik Törökországba akartak szökni, valamint *Fodor János* 18 éves magyarországi tisztviselő, aki utlevél nélkül jött Romániába. A fentieket átkísérték a temesvári hadbírószághoz.

Egy albáró »elcsábította« Festetich Rudolfi grófi feleségét

A gróf ezért százezer dollár kártérítést követel — Székessy albáró szerepe egy kalandos, romantikus házasságban

Festetich Rudolf gróf, aki a háború előtt különböző botrányokban való sűrű szereplése után kivándorolt Amerikába, itt eleinte lovaglómester volt, majd feleségül vette *Alice* *Wetherbeet*, egy bosztoni milliomos leányt. A fiatal asszony már 9 év előtt elvált öregedő férjétől, ez azonban nem akar róla lemondani. Néhány hónap előtt *Festetich* gróf megtudta, hogy volt felesége titkáraként alkalmazta *Székessy* nevű állítólagos bárót. Erre pert indított az ismeretlen származású magyar arisztokrata, valamint volt felesége ellen, 100.000 dollár kártérítés erejéig. Ennyit követel szívbalsamként *Festetich* *Rudolf* gróf feleségének elidegenítéséért. A fiatal asszony azonban titkárával együtt Párisban él és így a tárgyaláson nem fog megjelenni.

Festetich gróf szerint az ügyes báró Amerikában hódította el tőle feleségét és vitte Párisba, ahol nagy a szerelem a fiatal báró és a nem is olyan szép milliomosnő között. Az egykori grófné ügyvédje utján válaszolt volt férjének keresetére és azt állítja, hogy őt senki sem „idegenítette el” volt férjétől, ellenben a gróf idegenített el tőle sok mindent, mialatt boldog férje volt. Így egy 60.000 dolláros jachtot, valamint havi 1000 dollár zsebpénzt. Elmondja, hogy amikor a grófhoz férjhez ment, annak nem volt semmije rangján kívül. Ő tartotta el, csakhamar rájött azonban, hogy férje

semmilyen szempontból nem felel meg a „kivánalmaknak.”

Ezzel szemben *Festetich* gróf azt vitatja, hogy a házasság következtében elvesztette egzisztenciáját és ezért most 100.000 dollár jár neki. A Broadway-i törvényszék még ebben a hónapban tárgyalja a pikáns ügyet. A tárgyaláson *Festetich* gróf személyesen fog megjelenni, volt felesége és annak állítólagos barátja azonban nem hajlandó Párisból visszajönni, hanem ügyvédekkel képviseltetik magukat.

New-yorki tudósítónk jelentéséhez hozzá kell fűznünk, hogy a gothai Almanach *Székessy* bárói családát nem ismer és ez az állítólagos magyar bárói család minden valószínűség szerint nem létezik. *Festetich* *Rudolf* gróf egykori felesége alighanem egy szélhámos áldozata, avagy pedig a new-yorki tudósítás hibásan közli a „harmadik” nevet.

A KERESKEDŐ VEREJTÉKES ARCCAL olvassa este a pénztárlapot. De nem a melegtől, hanem a gondoktól verejtékes az arca: miből fog fizetési kötelezettségének eleget tenni? Ha felkeresi kiadóhivatalunkat, nagyon értékes tanácsot adunk Önnek: hogyan emelheti forgalmát. Már egy hét múlva megkapja az első kellemes meglepetést: emelkedik a napi bevétel!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az orosz dumping katasztrófális hatása a romániai mezőgazdaságra

Óriási arányban csökkent a gabonakivitel az elmúlt évvel szemben — Kiszámíthatatlan károk a kivittl vám csökkentése miatt — Erélyes rendszabályokra van szükség

Érdekes statisztika látoit ma nyilvánosságot, mely mindennél élesebben világít rá arra, hogy milyen katasztrófális hatása volt az orosz dumpingnak Románia gazdaságára. A statisztika a brailai kikötő 1929. október havi forgalmát hasonlítja össze 1930. ugyanennek a hónapjának a forgalmával. Eszerint 1929. októberében a brailai kikötőn át exportált gabona összmenyisége 214.656.019 kg. volt, míg 1930. októberében mindössze 50.928.325 kg. gabonát exportáltak. Tehát több, mint százötven millió kilogrammnyi veszteség mutatkozik a múlt év októberével szemben. Amellett, hogy ez az esés az ország mezőgazdaságára kiszámíthatatlan veszteséget jelent, a kivittl vártól származó jövedelmek is tetemesen csökkentek és ezáltal a pénzügyminisztérium költségvetésében is hatalmas hiányt idéztek elő.

A kivittl csökkenését sokkal szemléltetőbben vázolják azonban az egyes országok

importjának számai. Németország a múlt év októberében majd 58 millió kg. rozst importált Romániából, míg ez évnek ugyanazon hónapjában alig 2 millió kg.-ot, ami 56 millió kg. esést jelent; Belgium a tavalyi októberi 20 és fél millió kg. búzával szemben, az idén a brailai kikötőn keresztül 1 millió kg. búzát importált; Franciaország a tavalyi 5 millió kg. búzával szemben, ez év októberében alig 2 millió kg.-ot importált és így tovább.

Azok az országok tehát, melyek eddig Romániából hatalmas mennyiségű rozst, búzát importáltak, azt most nem tölünk, hanem a dumping-árakkal dolgozó oroszoktól szeretik be. — Ezek a számok minden cikknél erőlyesebben követelik azt, hogy minél előbb, minél erőteljesebb akcióval védekezzünk az orosz dumping ellen.

Ismét levették napirendről az aradi kávéházi áruk maximálását — Javaslat a sertéshus árának felemelésére és a zsír árának leszállítására — A péksütemények problémája — Ülést tartott az ármaximáló bizottság —

Ma ülést tartott *Velosov Géza* dr. alpolgármester elnökletével az aradi ármaximáló-bizottság, hogy a november havi maximális árakat megállapítsa. A permanens-bizottsági tagok nem jelentek meg az ülésen határozatképes számban és így ma nem történt döntés, csupán javaslatot tesz a legközelebbi permanens-bizottsági ülésnek. A husiparosok azt a kérelmet terjesztették elő, hogy a bizottság emelje fel két lejjel a sertéshus árát, ezzel szemben pedig szállítsa le két lejjel a zsírt. A bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az árakat a jelenlegi nivón kell meghagyni. Ezután a pékek kérésére került a sor. A pékek azt kívánták a várostól, hogy emelje fel a péksütemény árát két lejre, ezzel szemben a sütemények súlyát 3, 4 és 5 dekáról 5, 6 és 7 dekára. Döntés nem történt, ellenben, értesülésünk szerint, a permanens-bizottság elé olyan javaslat kerül, a

mely a jövőben kétféle péksütemény forgalmáhozatalát írja elő. Az egyik, a 3, 4 és 5 dekás 1 lej lesz, míg az 5, 6 és 7 dekás sütemény két lejért lesz árusítható. A tej árára vonatkozólag elhatározták, hogy javasolni fogják az egy lejre való felemelést. Ezután a kávéházi árakra került a sor. Az összes kávéháztulajdonosok résztvettek az ülésen s képviselőjükben *Zsádegy István* beszélt, aki arra hivatkozott, hogy adó, taksák, szerzői illetékek és különféle más illetékek és adók címén súlyos tizezreket kell a kávéosoknak havonta fizetniük. Ehhez hozzájárul még a hatalmas rezszi, úgy hogy képtelenek alacsonyabb árakon kiszolgálni a közönséget. A bizottság az előadottakra úgy határozott, hogy egyelőre leveszi a napirendről a kávéházi árak maximálásának kérdését. A permanens-bizottság kedden délben dönt a javaslatok felett.

Adóreform készül a kereskedelmi és ipari vállalatok részére

A kereskedelmi miniszter feltűnéskeltő nyilatkozata. — Meg kell védeni a belföldi ipart.

Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi és iparkamarák szövetségének ülésén *Manoilescu* feltűnéskeltő kijelentéseket tett kereskedelmi és ipari kérdésekre vonatkozólag. Kijelentette többek között, hogy adóreformot készít kereskedelmi és ipari vállalatok részére. Az exportot és az importot állami intézmények fogják szabályozni és mint a trösztöknél minden vállalat részére megállapítják, hogy milyen áru kvótát szállíthat. Kifogásolta *Manoilescu*, hogy a vállalatok egész sor olyan cikket importálnak, ami a belföldön hasonló minőségben készül. Ez ellen szintén intézkedéseket óhajt életbeléptetni.

— **Megegyezés a Romániában lefoglalt bolgár javak ügyében.** Szófiából jelentik: Burofi bolgár külügyminiszter ma nyilatkozott a Romániában lefoglalt bolgár javak ügyéről. A külügyminiszter kijelentette, hogy az ügyben folytatott tárgyalások kedvező mederbe jutottak, s valószínűleg sikerül olyan megoldást találni, amely nem kíván Bulgáriától anyagi áldozatot.

— **Orosz fa Angliának.** Londonból jelentik: A szovjet egy angol faszindikátusnak 200.000 puhafa-kaput, ezenkívül nagymennyiségű puhafa-buort és más árut adott el, dumpingáron. Ezzel nagymértékben leszorította a puhafa-gyártmányok árát.

A szovjet újabb támadása az európai kapitalista termelés ellen

Textildumpingot készít elő — Védekezés az orosz áruk beözönlése ellen

Ugy látszik, hogy a Szovjet az európai kapitalista termelés ellen indított harcot nem akarja abbahagyni, sőt azt újabb területekre is kiterjeszti. Berlini jelentés szerint az orosz szovjet elhatározta, hogy textiliparát lényegesen kiépíti.

Az utóbbi időben már meg is valósították a program egy részét, műselymgyárakat, fonógyárakat és szövőgyárakat építettek és helyeztek üzembe. Termelésük igen tekintélyes részét természetesen az európai piacon akarják forgalomba hozni. A német textilipar vezetői már jóelőre védelmi intézkedéseket akarnak életbeléptetni, amelyekkel meg akarják gátolni, hogy az orosz áruk az amugy is rosszul foglalkoztatott gyáraknak károkat okozzanak.

A textilgyárak egy része védelmi ligát akar létesíteni, amelynek a tagjai fogadalmat tesznek, hogy orosz árut nem vásárolnak. Arra számítanak, hogy a hazafiasan gondolkodó fogyasztók legnagyobb része csatlakozik az oroszellenes mozgalomhoz. A német fogyasztóknak, mint minden ország fogyasztójának, elsősorban érdeke, hogy elsősorban belföldi gyártmányt fogyasszon. Az orosz betörés a készáru piacon még nem érezhető, a szükséges védintézkedések megtétele azonban már most aktuális.

— **Az Angol Bank kamatlába.** Londonból jelentik: Az Angol Bank a kamatlábat változtatlanul 3 százalékban éllapította meg.

— **A Berlini Victoria a román piacon.** Érdekes berlini jelentés érkezett ma az Aradon is igen jól ismert Berlini Victoria általános biztosító társaságról. A jelentés szerint a Victoria zu Berlin, Allgemeine Versicherungs A. G. jegyzését a berlini tőzsde kotirozó bizottsága az elmúlt napokban megszüntette. Ugyanakkor pedig arról értesülünk, hogy egy bucuresti-i mérnök és egy volt miniszter engedélyt kért arra, hogy a Berlini Victoria bebocsáttassék a román piacra. A Victoria Allgemeine Versicherungs A. G. megbízottai *Bischof Rudolf* mérnök és *Franasovici Richard* volt miniszter.

— **Meghívó.** F. E. november 24-én d. u. 3 órakor az Arad-Brádi Ipari R.-T., a társaság székházában rendkívüli közgyűlést tart, a következő napirenddel: 1. Pénzügyi kérdések és határozat a cementgyár ügyében. 2. Indítványok az alapszabályok 20., 21., 26. és 29. paragrafusainak módosítása tárgyában. 3. Az igazgatósági tagok jelenléti díjának megállapítása az alapszabályok 29. paragrafusának megfelelőleg. 4. Az igazgatótanács tagjainak lemondása s esetleges új tagok választása.

— **A müncheni sörgyárak is csökkentik üzemeiket.** Münchenből jelentik: A sörgyárak ma üzemszünetet határoztak el. Erről Bajorországban évtizedek óta nem volt példa. A határozat szerint a söriogasztás állandó csökkenése készíti a gyárakat arra, hogy a heti munkaidőt 48 óráról 40 órára szállítsák le, amennyiben azonban a fogyasztásban további csökkenés állna be, úgy nagyarányú munkás-elbocsátások történnek. A söriogasztás csökkentését szakértők körében a söradó felemelésének tulajdonítják.

Fizessen elő a legnagyobb magyar lapra, az UJSÁG-ra

leggyorsabb hírszolgálat, a legjobb munkatársak:

Köbor Tamás, Márai Sándor, Lynkousz, Szomorj Emil, Pünkösti Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erői írják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

Egy hóra . . . 200 lej
1/4 évre . . . 500 lej

Előfizetni lehet:

Sándor Iván hirlapiroda,
Löbl hirlapiroda.

Vizumát

pontosan és előnyösen **Arad leg-
régibb vizumirodája**

Sándor Ferenc-cég intézi.

Rédl (Csiki) Istvánt leleplezik Csehországban

Egy pozsonyi lap szerint Csiki Istvánt, aki most egy temesvári lap hasábjain beszéli el kalandjait, Csehszlovákiából kitoloncolták

Az egyik temesvári napilap sorozatos cikkeiben számol be egy Csiki István nevű hadifogoly ördög-szigeti kalandjairól, ugyanekkor a Pozsonyban megjelenő „Nap” című lap szerint, Csiki István, Rédl István nevű egyénnel azonos, aki lelkiismeretlen meséivel Szlovenszkóban több család nyugalmát feldulta és csak utóbb derült ki, hogy elbeszélése nem egyéb fantazmagóriánál. Csiki István a csehszlovákiai lap szerint Pozsonyban azzal a mesével állt elő, hogy az Ördög-szigetről szökött haza és ott élő bajtársairól hozott hírt hozzátartozóinak.

1914-ben állítólag mint hadnagy szolgált a Kaiserin Elisabeth nevű 4000 tonnás hadihajón. A hajót Csingtaunál elsüllyesztették és legénysége japán fogságba került. A japánok a franciáknak adták ki a foglyokat, akik Kongóba akarták internálni őket. Utközben fellázadtak a franciák ellen és a legénység legyilkolása után hatalművebe kerítették a hajót. Menekülni próbáltak, de az angol cirkálók utóérték őket és ismét fogságba kerültek. A beintetés, amit a lázadásért kaptak, szörnyű volt: Megtizedelték őket és a megmaradottakat az Ördög-szigetre száműzték.

Romániában újból elmondotta hősi szereplését. A csehszlovákiai lap megállapítja, továbbá, hogy nemcsak a történet hasonlósága bizonyítja, hogy Rédl most Csiki néven akarja félrevezetni Erdély közvéleményét, hanem a Csikiről közölt személyleírás is, amely teljesen megegyezik Rédl személyleírásával.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

PÉNTEK, november 14.

Bucaresti, 13. Gramofon, 17. Moscovi-zenekar, könnyű zene, 18.30. Moscovi-zenekar, 20.30. Gramofon, 21. Operettest. — Budapest, 10.15. Hangverseny. Közreműködik: Neumann Irma (ének), Sachs Renáta (zongora) és Szijj Dénes (tárogató). 1.05. Szalonzenekari hangverseny, Karnagy Bertha István, 5.10. Novellák. 1. „A karabélyos kapitány”. 2. „Gyerekek”. Irta és felolvassa Dezsévi Béla. 6. Tót-magyar nyelvoktatás. (Ernyey József dr.) 6.30. Orbán Sándor magyar nőtárat énekel Kuriaa Simi és cigányzenekarának kíséretével, 7.30. Gyorskó-tárogató, (Szlabey Géza). 8. A m. kir. 1. Mária Terézia honvédelmi miniszterének hangversenye, 9.10. Magyar dalok és zongoradarabok. Közreműködik: M. Hír Sári (zongora) és Molnár Imre (ének). 10. Odrý Árpád előadói estje. — 10.30. Hangverseny, Közreműködik: Walter Rózsi, a m. kir. Operaház művésznője és Zsolt Nándor, a Zeneművészeti Főiskola tanára (hegedű). Maki: Gramofonhangverseny. — Belgrad, 12.20. Gramofon, 13.30. Déli zene, 18.30. Harmonika, 21. Rádiózenekar, 21.30. Hegedű- és zongorajáték, 22.30. Operariák és kettősök. Prága, 12.15. Gramofon, 17.30. Beethoven: A-dúr vonósnégyes. Dohnányi: Desz-dúr vonósnégyes, 20.35. Félóra exotikus zene, 21. A cseh filharmonikusok hangversenye, Mahkó Miklós vezényletével. — Wien, 12. Gramofon-jazz, 12.30. Operabrándok gramofonon, 14.10. Indulók gramofonon, 16.20. Síving-zenekar, 20.35. A wieni férfialegetyelt vidám négyese. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSEGEK. Közigazsberg, 21.10. Lehár: „Cigány-szerelem”, operett. — Róma, 22.05. Lehár: „Paganini” című operettje.

SZOMBAT, november 15.

Bucaresti, 13. Gramofon, 17. Motzoi-zenekar, könnyű és román zene, 18.30. Motzoi-zenekar, 21. Operett. — Budapest, 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye, 1.05. Eugen Stepat orosz balalajka-zenekarának hangversenye, 5.10. Novellák. 1. Tavaszli ház. 2. Beáta. Irta és felolvassa Gáspárné Dávid Margit. — 5.45. A Magyar Cserkészszövetség előadása. 7. A Fies-szalonzenekar hangversenye az Ostende-kávéház-ból. 9. Zerkovitz Béla és Eisemann Mihály dalait éneklő Tóth Erzsé és Molnár Pál, Zongorán kísér Eisemann

Mihály és Polgár Tibor 10.15. Vigopera-részletek. Zerekeri hangverseny. Közreműködnek Halász Gitta, Venczell Béla, Székely Mihály, Dalnoki Viktor és Komáromi Pál, Maki: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból, Belgrad, 12.20. Gramofon, 13.30. Déli zene, 16.30. Gramofon, 18.15. Táncczene. — Prága, 12.15. Gramofon, 20.20. Szórakoztató zene, 21. Fuvósötös. — Wien, 12.05. Szórakoztató gramofon, 13. Lederer-zenekar, 16.05. Zongorajáték gramofonon, 16.35. Táncczene, 20.40. Bender Pál kamarai zenekar dalszövege, 21.30. Kálmán: Tatárjárás című háromfelvonásos operettje. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSEGEK. Frankfurt a M. 20.30. Népszerű Wagner-est, részletek A bolygó hollandi, Lohengrin, Tannhäuser és A niürnbergi mesterszobák című operákból. — Köln, Aachen, Münster, Langenberg, 2.30. Olfenbach: A Pitzelberger-szalov című egyfelvonásos operettje.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

Az Aradi Közlöny

apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrássy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J-n.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk más-napi számában feltétlenül meg fog jelenni.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóból hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szöveget, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak választékosan előtöltött kérdéskérdésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 6 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

ONALLÓ vidéki jómegjelenésű urileány keresi idősebb, feltétlenül urileány barátját, aki anyagilag is támogatná. Loveleket „Első lépés” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít. 4533

ALKALMAZÁS.

FIATAL gyermektelen házaspár, házmosteri állást keres. Főzést, takarítást vállalnak. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít. 4536

HÁZMESTERI v. boltiszolgái állást keresnek. Szabad József, volt Szállmoca 20-32, I. em., 47. 4537

Három elsőrangú német találmány részére keres szász cég helyi ügybőköket

az ország minden városába. Biztos jövedelem havonta legalább 10.000 lej. Csakis szorgalmas, komoly urak, akik némi kaucióval is rendelkeznek, referenciával és rövid életre juttatott „Deutsche Patente” jellege alatt a „Saxonia” hirdető hlv. Braşov, Kolostor-u. 14. irjanak. 50

LAKÁS.

KÉT SZÉP uccai szoba kiadó. Ugyanott nagy beborozott szoba. Szállmoca 20-32, I. em., 47. 4501

KETSZOBÁS lakás kiadó, v. Demeter ucca 165. 4535

MODERN LAKÁS ötszobával, alkovval, előszobával kiadó májusra, v. Szabadság-tér 3. 4534

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Anzetalos Sándor-u.) 3. 800

Legelőcsőbb tűzifabevásárlási hely
AUFRIEHT-fatólop, Gyermekekórházzal szemben.
Autóbusz megálló.

HUNGARIA
Nagyszálloda
BUDAPEST,
a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Téviratcím: „HUNGARIOTEL”.

KÉT szoba, konyhás I-ső emeleti lakás Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

VÉTEL ÉS ELADÁS.

TIZENKÉTSZEMÉLYES ezüst evőeszközök, festmények, nutria- és egyéb szőrmebundák, perzsaszőnyegek, vitrinok, tükörök, antik bútorok, álló villanylámpák, fotelok, szalonok, függönyök, virágvázák, dísz tárgyak, asztalok, szobrok, órák, filletterítők, nagy japán váza, szobor alá állványok, íróasztalok, antik órák, mán-gorló, zongorák, hegedűk, kis Singer-varrógép, csillárak, kopirprás stb. eladók. SALGÓNE, bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

PROHASZKA OTTOKÁR összes művei (26 kötet) és egy 1886. évi legújabb Mayer-féle német Lexikon (16 kötet) jutányos áron eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4516

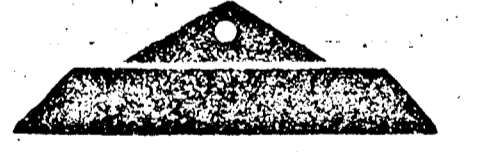
KÉRESEK régi nemes magyar és más régi festők műveit, antik ezüst tárgyakat, márkás porcellánokat, gyári és perzsaszőnyeget, különböző műtárgyakat stb. SALGÓNE, Str. Horia 1. Neuman-palota.

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 190

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISEG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmefestő és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

A HIRDETÉS

beszél, meggyőz, eredményt hoz.

Minden vállalat, kereskedő célja: A régi összeköttetést megtartani, újat hódítani amit csak hirdetéssel érhet el.

AZ „ARADI KÖZLÖNY”
KIADÓHIVATALA

hirdetési ügyekben szakszerű tanácsot szívesen szolgál, megbízottja kívánatra felkeresi. Telefon 151.